

SYSMÄ

Sysmän kirkko

arkeologinen kaivaus

2018

Hannu Poutiainen, Juuso Koskinen, Johanna Rahtola, Timo Sepänmaa

Tilaja: Sysmän seurakunta

Sisältö

Perustiedot	2
Karttoja	3
1. Johdanto	4
2. Menetelmät	5
3. Havainnot	6
3.1 Rakenteet	7
3.2 Löytöaineisto	19
4. Tulos	22
Valokuvia	24
Ortokuvat kaivausalueesta	26
Kaivauskartat	33
Löytöluettelot	41
Näytteet	56

Kansikuva: Tutkimusalue kirkon kulmalla ennen arkeologista kaivausta.

Perustiedot

Alue: Sysmän Pyhän Olavin kirkon kirkkomaa. *Sysmän kirkon* muinaisjäännostunnus on 1000014851.

Tarkoitus: Vuoden 2017 arkeologisessa koetutkimuksessa kirkon sakastin koillispuolelle tehdyssä koekuopassa (nro 2) todettiin rautakauden – keskiajan kulttuurikerrosta. Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää tarkemmin kyseistä havaintoa paikalle tehtävällä laajemmalla kaivausalalla.

Maastotyö: 6.8- 17.9.2018.

Kustantaja: Sysmän seurakunta.

Aiemmat tutkimukset: Arkeologinen koetutkimus Ville Laakso ja Timo Sepänmaa 2017, Mikroliitti Oy.

Tutkimuslupa: 26.6.2018 MV/108/05.04.01.02/2018.

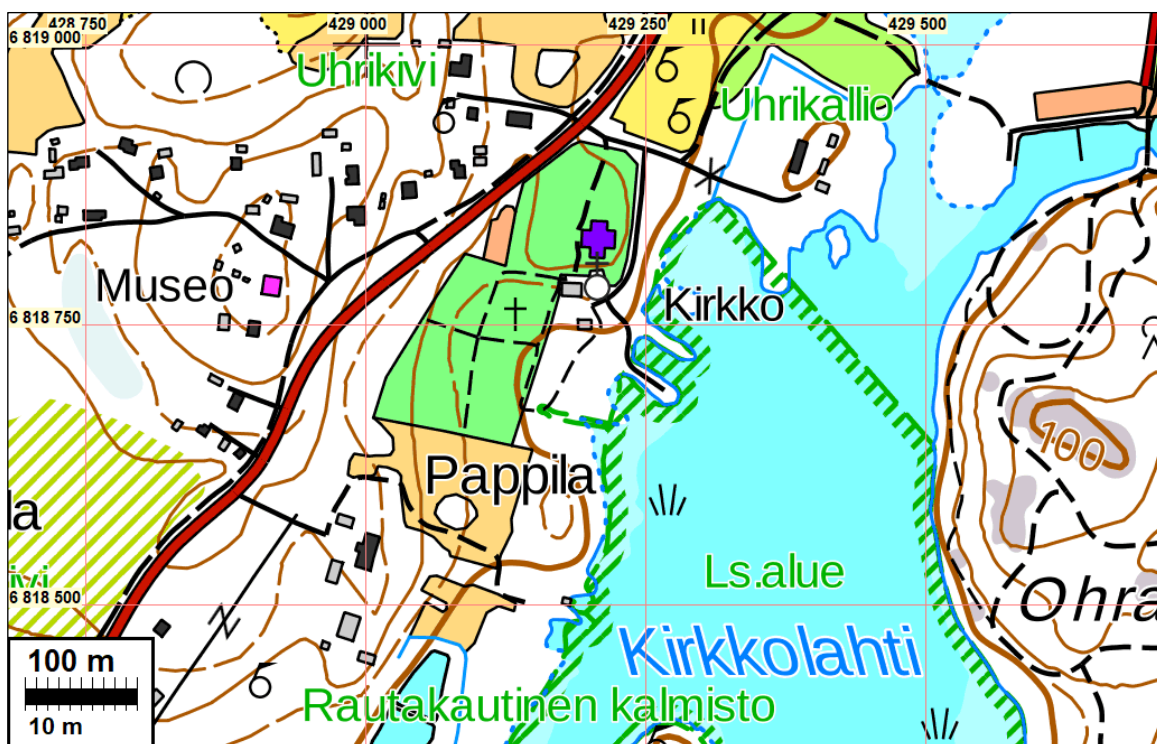
Tekijät: Mikroliitti Oy, Hannu Poutiainen, Timo Sepänmaa, Juuso Koskinen ja Johanna Rahtola.

Kaivausalueen pinta-ala: n 18 m².

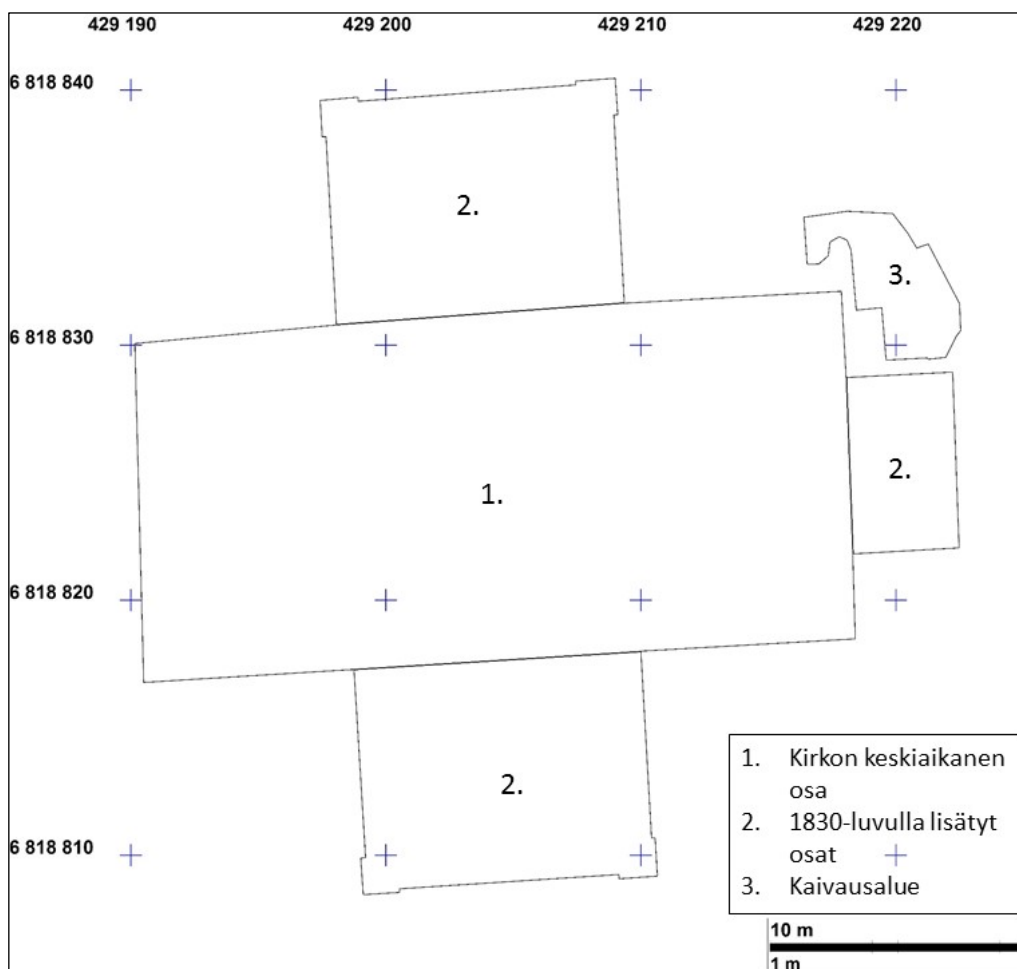
Löydöt: KM 41766:1–164.

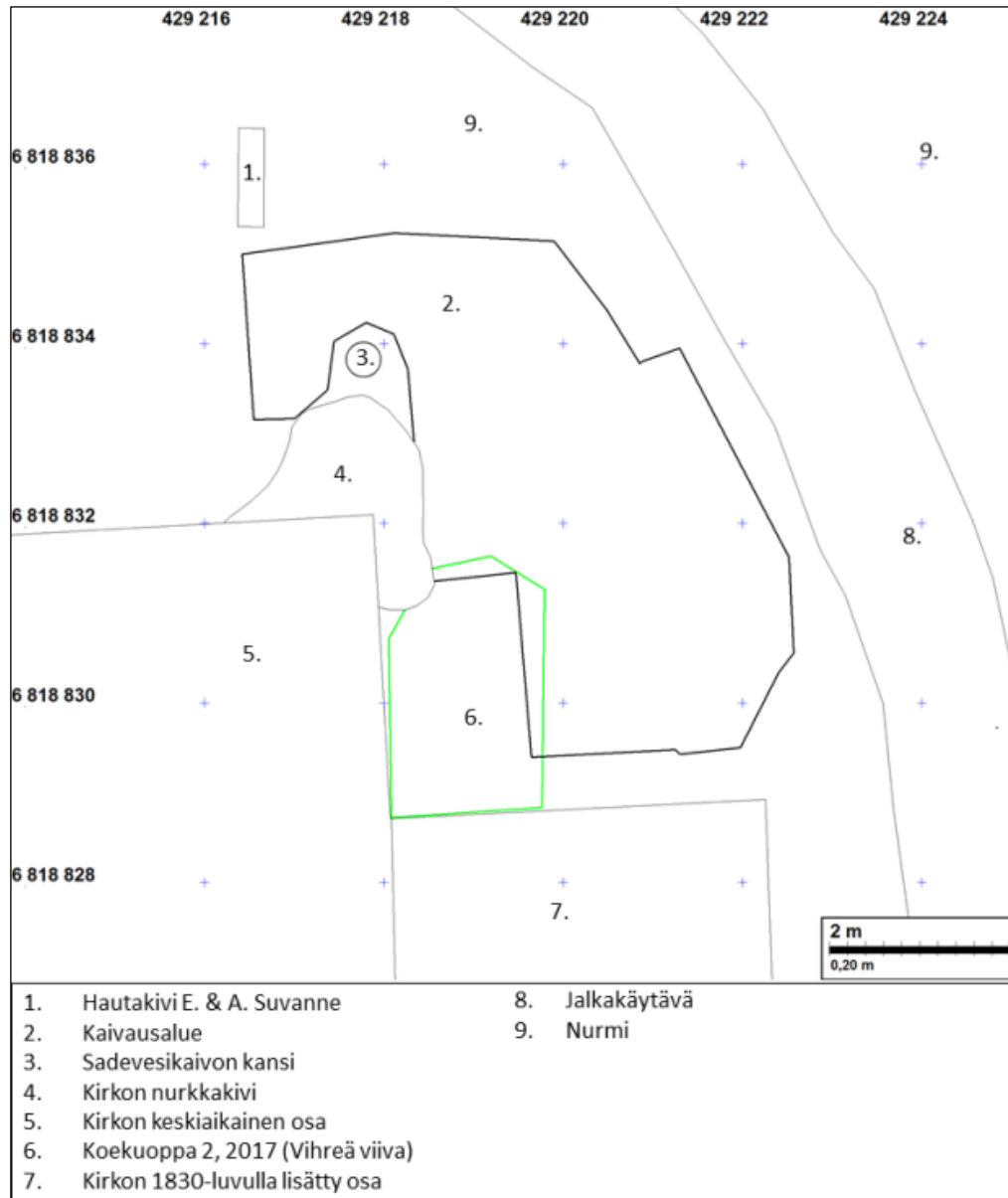
Tulos: Paikalla on useiden rakenteiden jäännöksiä todennäköisesti niin rautakaudelta kuin keskiajalta. Rautakautisen kulttuurikerroksen päällä on keskiaikainen kulttuurikerros ja siihen liittyviä rakenteita, jotka ovat osittain sotkeneet alemmaa kulttuurikerrosta ja rakenteita. Kulttuurikerros jatkuu tutkitun alueen ulkopuolelle ja sitä voi mahdollisesti olla säilyneenä myös kirkon piharakenteiden alapuolella.

Karttoja

Sysmän kirkko on kartassa violetilla. Tutkimusalue on kirkon koillispuolella.

1. Johdanto

Sysmän harmaakivikirkko on rakennettu ilmeisesti 1510-luvulla. Kasvaneen tilan tarpeen vuoksi se muutettiin 1830-luvulla ristikirkoksi lisäämällä itä-länsisuuntaiseen runkokuoneeseen sakarat sen pohjois- ja eteläpuolelle sekä sakaristo itäpäähän.

Vuonna 2017 tehtiin kirkon kupeessa arkeologinen tutkimus (tutkimuslupapäätös 21.4.2017 MV/35/05.04.01.02/2017), joka liittyi kirkon tuleviin korjaustöihin. Niitä varten oli tarve saada rakennusteknistä tietoa kirkon perustuksista ja paikan maaperästä. Samalla arkeologit tutkivat alueen kulttuurikerroksia ja rakenteita sekä hankkivat tietoa mahdollisia tulevia korjaustöihin liittyviä arkeologisia kaivauksia varten.

Vuoden 2017 arkeologisessa tutkimuksessa kaivettiin yksi koekuoppa (nro 2) 1500-luvun runkokuoneen ja 1830-luvun seinän muodostaman nurkkauksen viereen. Koekuopan laajuus oli noin 2,8 x 1,7 m. Siitä tuli noin 35 cm:n syvyydellä esille savikerros, jonka paksuus oli noin 10 cm. Sen alla tuli esille hyvin tummaa kulttuurikerrosta. Siitä löytyi palaneiden ja palamattomien luunpalojen, palaneen saven kappaleiden sekä yhden kuparipellin kappaleen lisäksi yksi pieni pala rautakauden keramiikkaa. Kulttuurikerroksessa näytti olevan sekä rautakautista että keski-

aikaista aineistoa. Tumma kerros ulottui koekuopassa nro 2 vähintään 2 x 2 metrin alalle ja lännessä se jatkui 1500-luvun runkokuoneen seinän alle. (Laakso & Sepänmaa 2017)

Tutkimustulokset johtivat arkeologiseen kaivaukseen vuonna 2018. Sysmän seurakunta sopi Museoviraston kanssa, että vuoden 2017 tutkimuksen koekuoppa nro 2, jossa havaittiin rautakautista ja keskiaikaista kulttuurikerrosta, laajennetaan noin 30 neliömetrin laajuiseksi kaivausalueeksi.

Sysmän seurakunta tilasi edellä mainitun tutkimuksen Mikroliitti Oy:ltä, jolle Museovirasto myönsi tutkimusluvan 26.6.2018 (MV/108/05.04.01.02/2018). Arkeologinen kaivaus Sysmän kirkon runkokuoneen ja sakariston koillisnurkkauksen tuntumassa tehtiin 6.8. – 17.8.2018 tutkimuksen kannalta hyvissä olosuhteissa. Kaivauksen toteutti nelihenkinen työryhmä Hannu Poutiainen, Juuso Koskinen, Johanna Rahtola ja Timo Sepänmaa. Sysmän seurakunnan kaivinkone ja työntekijät olivat apuna pintamaan poistossa. Kaivetun alan laajuus oli noin 18m², pohjoisessa alue rajautui hautaan, idässä ja koillisessa kirkkoa kiertävään puistopolkuun, jonka alla kulkee sadevesijärjestelmän putkia, sekä sähkökaapeleita.

2. Menetelmät

Kaivauksella paljastuneet rakenteet ja kulttuurikerrokset dokumentoitiin osin fotogrammetrisesti. Muutoin kaivauksen havainnot dokumentoitiin valokuvoin, piirroksin, kirjallisin muistiinpanoin ja mittauksin. Mittaukset tehtiin takymetrillä ETRS-GK25 koordinaatistossa. Kaivausta varten luotiin oma, kirkkorakennuksen kulmien sijaintiin perustuva koordinaatisto, jossa x-koordinaatti kasvaa pohjoiseen ja y-koordinaatti itään. Kaivauskoordinaatiston x-akselin suunta on joitakin asteita ETRS-TM35FIN koordinaatiston karttapohjoisesta koilliseen. Korkeus (z-koordinaatti) määritettiin kahtena tyynenä päivänä kirkon kaakkoispuolelta Päijänteen rannasta – absoluuttinen korkeus perustuu Hämeen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen Päijänteen korkeustietoon ao. päiviltä Asikkalan Kalkkisten kanavan mittauspisteessä. Korkeusjärjestelmä on NN. Mittausten sisäinen tarkkuus kaivauskoordinaatistossa on alle 1 cm.

Pintakerros ja osa sekoittuneesta kerroksesta kaivettiin kaivinkoneella, kaivettavaa ja kaivettua maa-ainesta tarkistettiin lapiolla, kaivauslastalla, metallinilmaisimella ja kaivettua maa-ainesta edellisten lisäksi myös seulomalla. Kulttuurikerrokset kaivettiin lapiolla tai lastalla, kaivaustasoja tarkistettiin mahdollisten ja usein vaikeasti havaittavien pienten metallilöytöjen varalta. Pääosa maa-aineksestä seulottiin kuivaseuloilla (silmäkoot 4 ja 5 mm), mutta osa tummasta kulttuurikerroksesta vesiseulottiin.

Pintamaa kuorittiin pois koneellisesti ja arkeologisessa valvonnassa. Sen jälkeen oli tarkoitus poistaa sekoittunut kerros aiemmin todettuun savikerrokseen asti noin 40 cm syvyydelle. Käytännössä oli tavoite kaivaa sekoittunut kerros rautakautiseen kulttuurikerrokseen saakka.

Kaivettavaa ja kaivettua maa-ainesta tarkistettaessa havaittiin kuitenkin sekoittuneessa kerroksessa olevan rautakautisia ja keskiaikaisia löytöjä. Lisäksi alueelta paljastui sellaisia mahdollisia rakenteita, että erityyppisissä (osin sekoittuneissa) maakerroksissa olevia kiviä ja kiveyksiä ei voinut muutta mutkitta poistaa. Ajoittavan löytöaineiston ja rakenteiden perusteella näytti siltä, että oletetun rautakautisen kulttuurikerroksen päällä saattoi olla keskiaikainen kulttuurikerros ja siihen liittyviä rakenteita. Niiden läpi ei voitu kaivaa niitä tarkoin tutkimatta.

3. Havainnot

Käytännössä pohjaan saakka sekoittuneita kerroksia tavattiin kaivausalueella kahdessa kohdassa. Yksi niistä on sakariston koillisnurkan kohdalla olevan harmaakivisen sadevesikourun ja peruskallion välisessä kolossa. Siinä oleva kiveys paljastettiin. Sen otaksuttiin liittyvän sadevesikourun perustamiseen. Kuitenkin, koska viereisestä kallionkolosta löytyi rautakautista keramiikkaa, haluttiin asia varmistaa. Ensimmäisessä kerroksessa oli sekoittunutta soraa ja humusta, ja siitä löytyi kaksi pientä palaa palanutta luuta. Toisessa kerroksessa oli sekoittunutta humusta ja soraa, tiilenpaloja ja laastia. Sadevesikourun sekä siihen liittyvien kivien aseman perusteella kiveys liittyy sadevesikourun perustamiseen.

Toinen täysin sekoittunut kohta on kirkon runkokuoneen koillisnurkan vieressä. Nurkkakiven pohjoispuolella, aivan kiven kupeessa on sadevesikaivo. Siitä lähtee styroksilla peitetty putkikaivanto koillisen suuntaan. Sadevesikaivosta 1.2 m pohjoiseen on rovasti Suvannen hauta vuodelta 1949. Kaivon, putkikaivannon, nurkkakiven ja haudan välistä aluetta kaivettiin lapiolla noin 30 cm ja kairattiin siitä 80 cm syvyyteen, eli yhteissyvyys 1.1 m. Siihen syvyyteen saakka maa-aines todettiin sekoittuneeksi. Mitättömän pienellä kaistalla aivan nurkkakiven vieressä havaittiin selvästi vähemmän sekoittunutta kerrosta, joka saattaa kuitenkin jatkua kiven alle.

Nurkkakiven alle, sen itäisivulla, näytti menevän kaksi erikokoista laattamaista kiveä. Niiden maksimileveys oli näkyviltä osin noin 0.5 m, yhteispituus noin 1,5 m. Isompi laajakivi oli esillä runsaan metrin matkalla. Sen paksuus on 10 - 15 cm, pienemmän paksuus on 15 cm. Laakakivien päällä on neljä pienempää kiveä. Niiden ja laakakivien välissä on maa-ainesta, eivätkä ainakaan pienemmät kivet mene nurkkakiven alle. Ilmeisesti ne ovat myöhempää perua eivätkä rakenteellisesti yhteydessä kirkkorakennuksen perustukseen.

Muualta kaivausalueelta kaivettiin pois sekoittunut kerros (1. krs, sen alta 1. taso). Sitä oli enimmillään noin 35 cm, pääosin noin 25 cm, mutta peruskallion päällä oli maa-ainesta ohuimmillaan vain pari senttimetriä. Maa-aineksessa oli sekaisin nokea, pieniä hiilenpaloja, humusta, pikkukivistä hietaa, maatuneen puun hippuja sekä savea ohuina epämääräisinä kerroksina paikoittain. Alueen pohjoisosassa oli lisäksi tuotua lajittunutta hiekkaa sadevesikaivon ja haudan lähellä.

Valtaosa ensimmäisessä kerroksessa paljastuneista kivistä oli sekoittuneessa maa-aineksessa. Kallion kupeessa, kaivausalueen kaakkoislaidalla, jatkui syvemmälle eli toiseen kaivauskerrokseen kaksi isompaa vierekkäistä kiveä. Kooltaan ne olivat noin 45 cm. Runkorakennuksen koillisnurkan peruskiven viereiset laattakivet jäivät 1. kerroksen sisään.

Kaivausalueen eteläosan kallionkolosta paljastui tummaa humuksen sekaista hiekkaa ja palaaneen saven hitua sekä osin rapautunutta, osin kuonaantunutta ja pientä murskaantunutta kiveä. Kerroksesta löytyi yksi pala rautakauden keramiikkaa sekoittuneen maa-aineksen rajalta.

Muualta kaivausalueelta löytyi sekoittuneesta kerroksesta enimmäkseen laastia, pieniä tiilenpaloja, rautanauloja (osa ilmeisiä arkunnauloja), kattopellin kappaleita, ohutta vihreää ikkunalasia, vihertävä lasiastian kappale, vihreää ja ruskeaa pullolasia.

Kaivausalueen itäisen leikkauksen tuntumasta, sekoittuneen maa-aineksen ja mahdollisen säilyneen kulttuurikerroksen rajalta tuli pala rautakauden keramiikkaa. Siitä noin metrin päästä löytyi samasta kontekstista valkoiseksi palaneen kallonluun kappale (KM 41766: 10). Se on tarkoitettu lähettää radiohiiliajoitukseen osteologisen analyysin jälkeen.

Kaivausalueen läntisen seinämän vierestä, peruskallion tuntumasta, tuli pieni pala kevyttä kuonaa. Kaivausalueen keskivaiheilta, kallion tyvestä, löytyi palanutta luuta ja alueen keskivaiheilta palanutta luuta ja kuonaantunutta savea. Alueen lounaiskulmasta, läheltä kallion tyveä, tuli savikiekon pala sekä pieni piin kappale, todennäköisesti tuluspiitä.

Myös toinen kaivauskerros oli sekoittunutta, mutta siitä tuli muutamia hyvinkin kiinnostavia ja kaivauksen kannalta merkittäviä löytöjä. Kaivausalueen kaakkoisosasta, noin 1.3 m kallion reunasta pohjoiseen, löytyi brakteaatti eli keskiaikainen hopeakolikko (KM 41766: 18). Kallion reunan tuntumasta tuli kaksi palaa palanutta savitiivistettä (KM 41766: 15, 19). Niistä toinen on punaiseksi palanut ja siinä on puupainannetta. Toinen on tummaksi palanutta ja tyypillisesti kolmiomainen ja siinäkin on puupainannetta. Se on aivan ilmeisesti ollut hirsirakennuksen tai hirsirakenteen hirsien välissä. Lisäksi löytyi ikkunalasin pala (KM 41766: 20), jossa on maa- lausjälkeä, kaareva jälki. Yksi esine on mahdollinen rautaisen nuolenkärjen katkelma (KM 41766: 17). Kerroksesta löytyi myös yksi mahdollinen pieni savikiekon katkelma (KM 41766: 29).

Jo sekoittunutta kerrosta poistettaessa esiin tuli kiviä ja mahdollisia kiveyksiä eli kivirakenteita. Niitä kaivettiin vähitellen esiin. Viimeistään siinä vaiheessa, kun ne erottuivat riittävän selvästi omina rakenteinaan, niitä alettiin tutkia ja dokumentoida yksikköinä ja niille annettiin rakennetunnus (esim. rakenne 1, R1). Kulttuurikerrokset kaivettiin pääosin tasokaivauksena, mutta rakenteiden yhteydessä kaivaustekniikka valittiin kulloisenkin tilanteen mukaan

Moninaisten maakerrosten peittämien kivirakenteiden esiin kaivaminen vaati erityistä huolellisuutta ja tarkkuutta, samoin niihin liittyvien esineiden talteenotto. Kivirakenteiden lisäksi ja osin niiden yhteydestä paljastui hauraita puurakenteiden jäännöksiä. Kyseessä olevien hiiltyneiden ja maatuneiden puurakenteiden kaivaminen ja dokumentointi vei aikaa selvästi ”normaalia” enemmän. Siten kyseiset seikat hidastivat huomattavasti kaivauksen etenemistä.

Maatuneiden ja hiiltyneiden puujäännösten sekä kivirakenteiden ja esineiden löytösuhteiden mahdollisimman tarkka selvittäminen oli arkeologisen tutkimuksen kannalta oleellista. Vain siten toimien voidaan mahdollisesti selvittää, milloin ja mitä tarkoitusta palvelemaan paikalla todetut rakenteet on aikoinaan tehty.

3.1 Rakenteet

Kaivauksessa paljastui yhdeksän sellaista kivi- ja puurakennetta tai niiden jäännöstä, jotka kaivettiin ja dokumentoitiin yksikkönä. Osa rakenteista liittyi toisiinsa joko välillisesti tai suorassa kontaktissa. Yksi rakenne koostui kivistä ja tiilestä, yksi kivistä ja puusta, yksi puusta, ja muut olivat kivirakenteita. Jako em. rakenteisiin on osittain kaivaustekninen, ja muutamat niistä olivatkin käytännössä samaa rakennetta. Tässä rakenteiden yhteydessä esitellään ja kuvaillaan kaivauksessa heti alkuvaiheessa esiin tullut kuppikallio. Se luultavasti liittyy joihinkin paikalla todettuihin rakenteisiin tai ilmiöihin joko rakenteellisesti, toiminnallisesti tai ajallisesti. Kaivauksen viime vaiheessa paljastui vielä mahdollinen muinaispelto, ja myös se esitellään tässä yhteydessä.

Kuppikallio

Sakariston lisärakennuksen seinän tuntumasta paljastui kalliopaljastuma. Sitä oli kaivausalueella esillä pohjois-eteläsuunnassa enimmillään kaksi metriä ja itä-länsisuunnassa noin kolmen

metrin matkalla. Maa-ainesta kallion päällä sen korkeimmassa kohdassa oli vain pari cm, enimmillään 30 cm.

Kirkon sakastiosan seinustalta paljastetusta avokalliosta löytyi siihen hakattuja ja hierrettyjä pyöreitä kuoppia tai kuppeja. Sellaisia esiintyy tyypillisesti rautakautisissa uhrikallioissa ja uhrikivissä. Ko. kalliossa olevista kupeista pari on epävarmoja. Kolme on varsin selviä, huolimatta kallion rapautuneisuudesta. Kyseessä onkin mitä todennäköisimmin rautakautinen kuppi- eli uhrikallio.

Peruskallio viettää kirkon seinästä poispäin. Kuopista kaksi on kallion keskivaiheilla. Niistä toinen on selvä ja sen halkaisija on 6.5 x 6 ja syvyys 1.4 cm. Toinen, mahdollisesti ihmisen tekemä kuppi on laakea ja kooltaan 8 x 9 x 1 cm. Kallion pohjoisreunan tuntumassa on selvä kuppi, jonka koko on 6 x 5,5 x 2 cm. Sen lähellä on pienempi kuppi, jonka halkaisija on noin 4 cm ja syvyys 1,3 cm.

Kuppikallio, oikealla kalliossa oleva kuppi lähikuvassa.

Rakenne R1

Maatuneesta puusta ja kivistä koostunut rakenne kaivausalueen kaakkoisosassa. Kahden isohkon kiven ja kallion välisellä alueella oli pienehkö kolmen tai neljän maatuneen puujäännöksen muodostama päällekkäinen ja ristikkäinen rakenne kivien päällä. Puurakenne muistutti hirsisalvosta, nurkkaa, mutta puiden maatuneisuusasteen ja deformatumisen takia sitä oli mahdoton todentaa varmasti. Kontekstin ja löytöjen (tiili, laasti, tasolasi/ikkunalasi, lasimaalauslasi) perusteella rakenne R1 on historialliselta ajalta.

Rakenteessa R1 oli kiveystä noin 115 x 110 cm alalla peruskallion juurella. Isompien kivien maksimikoko oli 46 x 30 cm ja 48 x 30 cm, pienempien 10 x 15 – 15 x 20 cm. Kahden isomman kiven ja kallion väliseltä alueelta paljastui maatunutta puuta, joka muodosti päällekkäisen ja ristikkäisen rakenteen kivien päällä. Maatuneet puut olivat likimain pohjois-etelä- ja itä-länsisuunnassa, molemmat 20 cm pitkiä. Pohjois-eteläsuuntainen puu oli päällimmäinen. Maatuneet puut olivat osittain myös hiiltyneitä. Ristikkäisen rakenteen kulmassa oli yhdessä kohtaa täysin rapautunutta tiili, joka meni maatuneen puun alapuolelle. Samassa tasossa maatuneen puunrakenteen kanssa, mutta sen ulkopuolella, oli kivien välissä hiukan vaaleaa savea. Siitä löytyi yksi pala savitiivistettä ja vähän laastia. Maatuneiden puiden eteläpuolelta, kallion vierestä, löytyi aiemmin puupainanteista savitiivistettä.

Kun rakenteesta R1 kaivettaessa poistettiin pienet kivet, maa-aineksesta löytyi kuonaantunutta savitiivistettä, siru palanutta luuta ja ikkunalasia (seulasta). Kerroksesta, joka vaikutti sekoittuneelta, löytyi lisäksi keramiikkaa, joka on tyypiltään rautakautista.

Maatuneita lomittaisia ja ristikkäisiä puita paljastui rakenteesta R1 ainakin kolme, mahdollisesti 4 kappaletta. Osittain niiden alla oli aiemmin mainittu ja todennäköisesti paikalle hajonnut tiili. Se oli suorakaiteen muotoinen ja kooltaan noin 16 x 9 cm. Tiilen alta tuli maatunutta puuta ja vierestä laastia. Niiden alapuolisessa kerroksessa oli pientä kiveä sekä hiiltynyttä puuta ja hiilenkappaleita kuten rakenteessa R4.

Viime vaiheessa rakenteesta R1 poistettiin kaikki kivet, myös isot. Niiden väliseltä alueelta, maatuneen puun alta, tuli kappale lasimaalauslasia.

Kuvassa vasemmalla kuppikallio, sen juurella rakenteet R3 ja R1, oikealla rakenteet R5 ja R2a.

Rakenne R1. Puujäänteiden sijainti kivirakenteessa kuppikallion vieressä.

Rakenne R1. Rakenteen maatonutta ja osin hiiltynyttä puuta.

Löydöt rakenteen R1 kontekstista:

3. krs: Keramiikkaa 1 kpl, rautakauden tyyppiä (KM 41766: 100).

Rautanaula 1 kpl (KM 41766: 103). Naulan pituus on 45 mm, ja kanta suorakaiteen muotoinen (13 x 9 mm).

Tasolasia 1 kpl, Osin palanutta tai sekundaarisesti sulanutta (paksuus 2 mm).

Kuonaa 2 kpl.

Palanutta savea 1 kpl.

4. krs: Tasolasia 2 kpl. Yksi pala rakenteen R1 ison kiven alta. Toinen, vaaleanvihertävä pala löytyi rakenteen alta.

Piikiveä 1 kpl.

Luuta 2 kpl, niistä toinen rakenteen R1 ison kiven alta.

Rakenne R2a

Rakenne koostui kivistä (niistä yksi ilmeisesti kalkkikivi), tiilestä ja laastista. Kyseessä on todennäköisesti jonkin rakenteen perustus tai osa siitä. Materiaalien (tiili, laasti) perusteella rakenne R2a on peräisin historialliselta ajalta.

Rakenne dokumentoitiin ylemmissä tasoissa ensin yhtenäisenä rakenteena R2. Myöhemmin siitä tuli kaksi erillistä rakennetta, joista R2a oli selvä rakenne ja R2b oli murskaantuneiden tiilien alue. Rakenne R2a on erillisenä rakenteena tasoissa 2 – 4 (ks. tasokartat).

Kaivausalueen koillisnurkassa oli hajonnutta tiiltä 50 x 50 cm alalla, ja sen reunassa oli muutama pienempi kivi. Niiden vierestä sekoittuneesta kerroksesta löytyi rautakautisen saviastian reunapala. Hajonneen tiili- ja laastialueen vierestä löytyi kolmannelta kaivauskerroksesta niittinaula, karkeasekoitteista rautakauden keramiikkaa, deformatunutta, sulanutta ja lasittunutta sekä kuonaantunutta tiilenkappale ja palanutta savea.

Välitasossa 2/3 rakenne oli halkaisijaltaan 64 x 56 cm ja se jatkui osin sadevesiviemärin putkikaivannon suuntaan. Rakenteessa oli murentunutta laastia ja tiiltä, joitain tiilenpaloja. Niistä yksi oli isompi (5 x 4 cm) ja lisäksi oli yksi isompi laastinkappale (8 x 5 x 4 cm). Rakenteesta paljastui pienempiä kiviä kooltaan 10 - 15 cm ja yksi isompi kooltaan 23 x 17 x 15 cm.

Seuraavaan välitasoon 2/3b rakennetta kaivettiin alemmas poistaen osa kivistä, joista pienimpien alla oli hajonnutta tiiltä ja laastia. Yhdestä tiili-laastialueesta tuli kaksi erillistä. Niistä toises-

sa (R2b) ei ollut kiviä. Sen viereisessä rakenteessa (R2a) oli kiviä ja tiilenkappale tiilimurskan lisäksi. Rakenteen halkaisija tässä vaiheessa oli 40 x 27 cm.

Seuraavassa vaiheessa rakennetta R2a tutkittiin siten, että siitä kaivettiin kaakkoispuolisko alaspäin (leikkaus lounas-koillissuunnassa). Leikkauksen seinämässä tuli esiin tiili-laastialueen alta yksi tiilialueen laajuinen kivi (leveys vähintään 19 cm, paksuus 13 cm). Sen vieressä, lounaan puolella, oli syrjällään oleva kivi (korkeus 11 cm leveys 5 cm). Syvemmälle kaivettaessa niiden alta paljastui lisää kiviä.

Tiilialueen isossa alapuolisessa kivessä oli laastia kiinnittyneenä sen kylkeen. Rakenteen pohjoiskulmassa oli kalkkikivi. Alimmista kivistä osa rajautui moreeniin, johon rajautui myös kulttuurikerrosta, eli rakennetta varten oli kaivettu kuoppa.

Alimpia kiviä poistettaessa yhden kiven vierestä löytyi laastia noin 20 cm syvyydestä sekä tiili isoimman tukikiven vierestä. Tiiltä poistettaessa siitä paljastui myös laastia (otettiin näyte). Alina oli kivi (koko noin 14 x 10 x 10 cm), jonka alla oli moreeni. Rakenteen isoin kivi (koko 33x12x8 cm) oli selvästi laitettu pystyasentoon.

Rakenne R2a.

Löydöt rakenteen R2a kontekstista:

3. krs: Luuta 1 kpl.

Palanutta savea 1 kpl.

Kuonaa 1 kpl.

Laastia.

Tiiltä.

Näyte:

Nro 4: C-14-näyte radiohiiliajoitusta varten, 6. krs, Kivessä kiinni ollutta laastia rakenteen R2a sisäosasta.

Rakenne R2b

Kyseessä ei ollut varsinainen rakenne. Se oli rikkoontuneiden tiilien muodostama alue (halkaisija noin 35x20 cm) rakenteen R2a vieressä. Ne dokumentoitiin ylemmissä tasoissa ensin yhteisenä rakenteena R2. Myöhemmin ne dokumentoitiin kahtena erillisenä rakenteena, joista R2a on selvä rakenne.

Rakenne R3

Kyseessä on puu-, kivi- ja tiilirakenne, joka sijaitsi kaivausalueen kaakkoisosassa kallion juurella. Kaivausalueen itäseinämän vierestä ja rakenteen R1 itäpuolelta, sen läheltä, tuli esiin rikkoutunutta tiiltä, joka oli kontaktissa kallioon ja kolmeen pienehköön, noin 10 - 15 cm kokoiseen kiveen. Kontekstin ja löytöjen (tiili) perusteella rakenne R3 on historialliselta ajalta. Rakenne R3 on erillisenä rakenteena tasossa 3 (ks. tasokartta).

Rakenne R3 oli puurakenteen R6 yläpuolella ja siihen osittaisessa kontaktissa. Murskaantuneen tiilialueen ja tiilenkappaleiden päällä oli osin vierekkäisiä maatuneen puunpaloja. Kaksi niistä oli kooltaan 5 x 5 cm ja niiden syyt olivat saman suuntaan. Kaksi muuta maatuneen puun palaa oli niiden kanssa samansuuntaisia eli itä-länsisuuntaisia. Niiden pituus oli 12 cm ja leveys 5 cm, ainakin toinen jatkui kaivausalueen seinämän sisään.

Kun rakenteen R3 tiilenkappaleet ja kivet poistettiin, tiilien viereisten kivien alta, niiden reunasta, tuli vain hiven murskaantunutta tiiltä. Tiilien alta tuli 10 - 15 -senttisiä kiviä ja maatunutta puuta.

Rakenne R3.

Rakenne R4

Matala kivitaso peruskallion ja rakenteen R1 hirsisalvoksen kiveyksen pohjoispuolella, vertikaalisesti sitä alemmalla tasolla. Rakenteen R4 muodon ja koon, kivien rapautuneisuuden ja hiiltyneiden puunkappaleiden sekä palaneen luun perusteella kyseessä on mahdollisesti tulisija. Rakenteen vierestä on sekä rautakautisia että keskiaikaisia löytöjä. Rakennetta R4 ei voi ajoittaa löytöjen avulla niiden kontekstin takia. Rakenteesta saatiin kuitenkin hyvät näytteet radiohiili ajoitusta varten.

Rakenne R4 oli kokonaan esille kaivettuna ja selvästi ympäristöönsä rajautuneena muodoltaan lähinnä suorakaide ja kooltaan noin 1,2 x 0,95 m. Sen alapuolella ja suorassa kontaktissa oli puurakenne R6. Rakenne R4 on erillisenä rakenteena tasossa 3 (ks. tasokartta).

Rakenteen R1 isompien kivien pohjoispuolelta, niiden vierestä paljastui ensin pienempien, osittain rapautuneiden kivien (koko noin 10 - 15 cm) muodostama taso. Niiden päällä oli paikoittain savea ja savensekaista maa-ainesta, josta löytyi ensiksi pala palanutta luuta. Likimain kiveyksen kohdalta tai vierestä löytyi aiemmin brakteaatti eli keskiaikainen kolikko (KM 41766: 18) 2. kerroksesta.

Kun savea ja savensekaista maa-ainesta poistettiin rakenteesta, se näytti olevan pienten rapautuneiden kivien ja hiiltyneen puun muodostama rakenne, jonka halkaisija itä-länsisuunnassa oli 1,35 m. Kivet olivat kooltaan 5-15 cm ja hyvin rapautuneita. Kokonaisia hiiltyneen puun kappaleita oli sikin sokin kivien väleissä ja alla. Tasomaisen kiveyksen pohjoispuolelta, sen vierestä, löytyi pieni pronssiesine.

Kokonaan esiin kaivettuna kiveyksessä näkyi rapautuneita kiviä, joista suuri osa oli latteita. Käytännössä rakenteessa oli vain yksi kivitaso. Kivien päällä ja väleissä oli nokea ja hiiltyneitä puunkappaleita. Löytöinä maa-aineksesta tuli rautainen esine, mahdollisesti niittinaula, palanutta luuta, kuonaantunutta palanutta savea ja savitiivistettä sekä kuonaantunutta rautakauden keramiikkaa. Rakenteen R4 ja peruskallion välisestä maa-aineksesta löytyi ruskeaksi palanutta savitiivistettä, jossa on pyöreä oksapainanne.

Vasemmalla: Kuppikallio, rakenne R6 vasemmalla ja rakenne R4 oikealla. Oikealla: Kuvassa rakenne R4 oikealla, rakenne R6 vasemmalla.

Löydöt rakenteen R4 kontekstista:

3. krs. Luuta 1 kpl.

Palanutta luuta 1 kpl.

4. krs. Palanutta luuta 1 kpl.

5. krs. Rautaesineen katkelma 1 kpl. Kyseessä on todennäköisesti naulan kantakatkelma. (KM 41766: 133).

Palanutta luuta 2 kpl.

Palanutta savea 1 kpl. Kuonaantunut palaneen saven kappale (KM 41766: 128) löytyi rakenteen R4 kivien ja puiden alta.

Kuonaa 1 kpl.

6. krs. Rautaesineen katkelma 1 kpl, kaareva nelikulmainen rautavarras. Kyseessä on todennäköisesti naulan katkelma. Se löytyi rakenteen R4 alta.

Savitiivistettä 1 kpl. Kyseisessä palassa (KM 41766: 153) on puunsyypainanteita kahdella pinnalla. Se löytyi rakenteen R4 ja kuppikallion välistä, läheltä pohjatasoa

Palanutta savea 3 kpl.

Näyte:

Nro 5: C-14-näyte radiohiiliajoitusta varten, 5. krs. Hiiltynyttä puuta rakenteen R4 kiveyksen päältä ja välistä.

Rakenne R5

Kivirakenne kaivausalueen koillisosassa, halkaisija 50 x 35 cm. Siinä oli tasalakinen kivi kolmen pienemmän kiven päällä. Rakenteen ominaisuuksien perusteella kyseessä on jonkin rakenteen alus- tai tukikivi. Kontekstin ja löytöjen (tiili, silmukallinen nappi, laasti) perusteella arvioituna rakenne on historialliselta ajalta. Rakenne R5 on erillisenä rakenteena tasoissa 2 ja 3 (ks. tasokartat).

Päällimmäinen kivi vaikutti lohkotulta ja oli kooltaan 35 x 25 x 15 cm. Pienemmät kivet olivat 20 x 15 cm ja 10 cm kokoisia. Niiden ympärillä oli harmaata sekoittunutta, savensekaista maa-ainesta.

Kivien alapuolisesta kerroksesta (3. krs) tuli pieni rikkonainen tiili, joka oli osittain yhden kiven alla. Rakenteen alapuolella kontaktissa kiviin oli muutoin laastia, murskaantunutta tiiltä ja maatunutta puuta sekaisin. Niiden alla oli sekoittunutta maa-ainesta. Alueen reunassa oli tummaa nokipitoista maata, josta tuli pala rautakauden keramiikkaa ja yksi tiilen kappale.

Kivirakenteen R5 alta (ja tiili-kivirakenteen R2a vierestä) löytyi pieni silmukallinen nappi ja kuonaantunut tiili 7. kerroksesta. Rakenteiden R5 ja R4 (ja osin R6) välisellä alueella erottui alimmissa kaivaustasoissa moreenissa 45 x 50 cm kokoinen tumma, pyöreähkö läikkä. Siitä tuli palanutta luuta, pieniä tiilensiruja ja muhjuksi mennyttä palamatonta luuta.

Rakenteiden R5 ja R4 välistä kaivettiin kuopalle muotoon tumma kulttuurimaa alue, joka meni ympäröivää moreenia syvemmälle. Paikalla on ollut joko kuoppa tai siitä on otettu kivi pois. Kuopan halkaisija oli noin 80x60 cm.

Löydöt rakenteen R5 kontekstista:

1. krs: Keramiikkaa 1 kpl, rautakauden tyyppiä (KM 41766: 100). Palassa on hienojakoinen sekoite ja yksi pinta tallella.

Tiiltä 1 kpl.

7. krs. Metallinappi (KM 41766: 158), joka löytyi rakenteen R5 alta kulttuurimaaläikästä.

Kuonaantunut tiilenkappale (KM 41766: 160), joka löytyi rakenteen R5 alta kulttuurimaaläikästä.

Rakenne R6

Maatunut puurakenne kaivausalueen kaakkoisosassa peruskallion vieressä paljastui rakenteiden R1 ja R3 alta. Se oli osittain rakenteen R4 tasomaisen kiveyksen (mahdollinen tulisijan jäännös) alla ja kivirakenteiden R8 ja R9 päällä (hirren aluskivet), niihin kaikkiin suorassa kontaktissa. Rakenteen R6 ominaisuuksien, kontekstin ja sen viereisten löytöjen (savitiiviste) perusteella kyseessä on todennäköisimmin hirsirakennuksen seinän jäännös. Rakenteesta ja sen vierestä on sekä rautakautisia että keskiaikaisia löytöjä. Rakennetta R6 ei voi ajoittaa löytöjen avulla niiden kontekstin takia. Rakenteesta saatiin kuitenkin hyvät näytteet radiohiiliajoitusta varten.

Rakenne R6 on erillisenä rakenteena tasossa 5 (ks. tasokartta). Ensin paljastui osittain hiiltynyt ja osittain maatunut puutaso. Siinä näkyi vierekkäin jokseenkin yhdensuuntaisia puita, jotka olivat luode-kaakko-suunnassa. Ensi vaiheessa niitä oli näkyvissä 1,3 m pituudelta ja 60 cm leveydeltä. Puut jatkuivat kaivausalueen itäseinämän sisään. Seinämässä ne olivat osittaisessa kontaktissa niiden yläpuolisen rakenteen R3 tiilimurskaan. Luoteessa ne olivat kontaktissa niiden

yläpuoliseen rakenteeseen R4, tasomaiseen kiveykseen. Siinä myös oli maatunutta ja hiiltynyttä puuta, mutta se koostui lyhyistä ja pienistä kappaleista, jotka olivat sikin sokin.

Kun rakenteen R6 puut kaivettiin pääosin esiin, paljastui kaksi vierekkäistä hirttä. Ne olivat päältä hiiltyneet, sisältä ja alta maatuneet. Ne menivät rakenteen R4 kiveyksen alle, toinen ainakin 50 cm, toinen 20 cm, mutta kiveys oli kyseisessä vaiheessa vain osittain kaivettu pois. Pitempi puu oli esillä 1,7 metrin matkalla. Puut olivat vähintään 21 cm ja 14 cm leveitä, mutta pitää ottaa huomioon, että ne olivat maatuneet ja deformatuneet. Niiden koon ja muodon perusteella voidaan kuitenkin arvioida, että ne olivat hirsitä.

Kun molemmat puut oli käytännöllisesti katsoen kokonaan kaivettu esiin, niiden maksimipituus oli näkyviltä osin 222 cm. Puut kuitenkin jatkuivat kaivausalueen itäseinämän sisään, joten ne ovat olleet vielä pidempiä, mutta kuinka pitkiä, sitä ei ollut ko. kaivauksessa mahdollista selvittää. Paremmiin säilyneet hiiltynyt ja maatunut puu (nro 1) oli 4 cm paksu, toinen (nro 2) oli 1,5 cm paksu (säilyneiltä osin).

Rakenteen R4 kohdalla, sen kallion puoleisessa osassa, tuli maa-ainesta ja rakenteen R4 kiviä poistettaessa esiin puihin nro 1 ja 2 nähden poikittainen maatuneen puun jäännös. Se oli vain osittain heikosti säilynyt ja lisäksi osin painunut kuopalle kiven alla. Rakenteen R4 kivien poistamisen jälkeen näkyi, että em. poikittainen puu jatkui puiden nro 1 ja 2 alle. Poikittaisen puun pituus oli 65 cm ja leveys 20 cm. Se sijaitsi noin 27 - 30 cm etäisyydellä puiden nro 1 ja 2 luoteispäästä. Ne päättyivät kiveyksen R4 kohdalle, samoin kuin niihin nähden poikittainen puu.

Kun rakenteen R6 puut poistettiin, niiden alta paljastui kaksi selvää kivirakennetta. Niistä toinen on rakenne R9: rakenteen R6 toisen puun (hirren) luoteispään alla oli 23 x 15 cm kokoinen kivi. Sen alle meni vinossa asennossa laattamainen kivi (tukikivi) kooltaan 15 x 12 cm. Isomman kiven vieressä toisella puolella oli neljä pienempää kiveä, tukikiviä nekin. Toinen rakenne oli R8: hirsien kaakkoisosan alla oli yksi isohko kivi, koko 35 x 38 cm (maksimipituus 50 cm). Sen ympärillä, siinä kiinni, oli 5 pienempää kiveä, kooltaan 10 - 15 cm (tukikiviä).

Rakenteen R6 puiden välisestä maa-aineksesta löytyi pieni rautanaulan kanta sekä kuonaantunut savitiivistettä. Puun nro 2 alta tuli kolmiomainen savitiivisteiden pala, ja puun nro 1 kaakkoispään alapuolisesta maa-aineksesta löytyi rautakauden hiekkasekoitteista keramiikkaa. Rakenteen R6 alta ja R8 läheltä, 8. kerroksesta, myös löytyi pala rautakauden keramiikkaa, jota tuli myös peruskallion vierestä.

Vasemmalla rakenne R6 lähikuvassa, oikealla Juuso Koskinen ja Timo Sepänmaa tutkivat rakennetta.

Rakenne R4 oikealla, rakenne R6 vasemmalla.

Löydöt rakenteen R6 kontekstista:

6. krs: Keramiikkaa 1 kpl, lähinnä rautakauden tyyppiä (KM 41766: 149). Runsaasti hiekka-sekoitetta. Pala löytyi rakenteen hirren 1 alapuolelta.

Savitiivistettä 2 kpl. Paloista toinen (KM 41766: 146) on kuonaantunut ja se löytyi rakenteen vierestä. Toinen pala, joka myös on hieman kuonaantunut, löytyi rakenteiden R4 ja R6 länsipuolelta. Palassa on puunsyypainanteita sekä mahdollinen oksapainanne. Savimassassa on mahdollisia kasvijäännösten jälkiä.

Rautaesineiden jäännöksiä 3 kpl. Niistä yksi (KM 41766: 147) on ilmeisesti rautanaulan kantakatkkelma. Se löytyi rakenteen R6 hirsien välistä. Kahdesta muusta (ei luetteloitu Kansallismuseon kokoelmiin) toinen on pieni ja ohut rautavartaan katkelma, joka löytyi rakenteen hirren alta. Toinen on epämääräinen, täysin ruostunut, pieni rautaesineen katkelma. Se löytyi rakenteen R6 hirren ja kuppikallion välistä.

Palanutta luuta 3 kpl. Niistä yksi (KM 41766: 150) löytyi hirren alta. Kaksi palaa on rakenteille R4 ja R6 yhteisestä kontekstista.

Palanutta savea 2 kpl. Niistä yksi löytyi hirren alta.

Kuonaa 1 kpl. Se löytyi rakenteen R6 hirren alta.

8. kerros: Keramiikkaa 2 kpl, rautakauden tyyppiä (KM 41766: 163). Palat ovat luultavasti samasta astiasta. Keramiikan ulkopinta on punertava ja sisäpinnoilla on tummaa karstaa, sekoite on karkeahko. Palat löytyivät rakenteen alta noensekaisesta maa-aineksesta.

Näytteet:

Nro 1: maanäyte kasvijäännösanalyysiä varten, 6. krs, maa-ainesta rakenteen R6 hirren alta.

Nro 6: C-14-näyte radiohiiliajoitusta varten. Puuta rakenteen R6 hirren alaosasta.

KM 41766: 164: C-14-näyte radiohiiliajoitusta varten osteologisen analyysin jälkeen. Palanutta luuta rakenteiden R4 ja R6 kontekstista.

Rakenne R7

Peruskallion kalliokolossa oleva kiveys ja kulttuurikerros, keramiikan perusteella se voi olla rautakautinen. Koko noin 65 x 65 cm, maksimisyvyys noin 20 cm. Kaivausalueen eteläosan kalli-

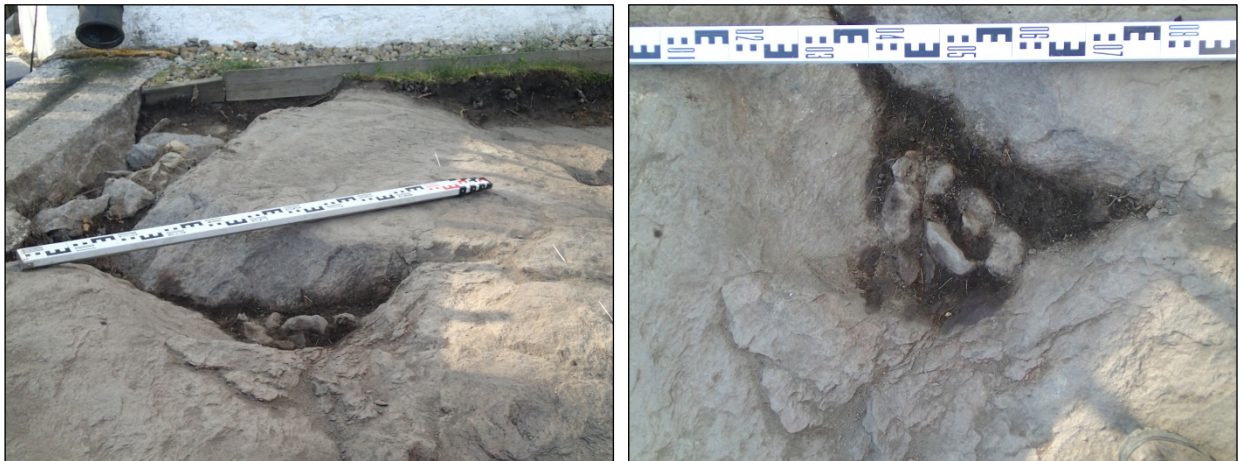
onkolosta paljastui sekoittuneen kerroksen alta tummaa kulttuurikerrosta eli humuksen sekaista hiekkaa, palanutta savea pieninä muruina, rapautunutta, kuonaantunutta ja murskaantunutta kiveä.

Rakenne R7 erottui peruskalliossa kulttuurikerrosta sisältävänä kolona jo tasossa 2. Tasossa 3 kallionkolon kulttuurikerros ja siinä olevalle kiveys dokumentoitiin rakenteena ja kaivettiin sellaisena (ks. tasokartat). Siinä oli tummaa noensekaista kivennäismaata noin 40 x 40 cm alalla (maksimiulottuvuudet), jossa oli 8 pientä kiveä kooltaan 5- 10 cm. Niiden keskellä oli yksi lattea syrjällään oleva kivi (paksuus 3 cm, leveys 12 cm). Kallion pinta rakenteen oli ympärillä voimakkaasti rapautunut. Kivien alta löytyi rautakauden keramiikkaa.

Löydöt rakenteen R7 kontekstista

1. krs. Keramiikkaa 1 kpl, rautakauden tyyppiä (KM 41766: 4).

6. krs. Keramiikkaa 24 kpl, rautakauden tyyppiä (KM 41766: 148). Pieniä siruja saatiin talteen rakenteen maa-aineksen vesiseulonnassa.

Vasemmalla rakenne 7 ja kuppikivi, oikealla rakenne R7 lähikuvassa.

Rakenne R8

Pienialainen kivirakenne ja siihen liittyvä kulttuurikerros kaivausalueen kaakkoisosassa, peruskallion kupeessa, puurakenteen R6 alla. Kyseessä on kontekstin ja rakenteen perusteella hirsien (R6) aluskivi ja sen tukikivet. Rakenne R8 on erillisenä rakenteena tasoissa 6 ja 7 (ks. tasokartat).

Rakenteessa oli yksi isompi kivi, maksimikoko noin 55 x 40 cm, ja sen kupeessa ympärillä pienempiä kiviä. Rakenteen R6 hirsien kaakkoisosan alla oli yksi isohko kivi. Paljastuessaan sitä oli näkyvillä 35 x 38 cm (maksimipituus 50 cm). Sen ympärillä, siinä kiinni, oli 5 pienempää kiveä, kooltaan 10 - 15 cm. Kiveys sai rakennetunnuksen R8. Peruskallion puolella oli lisäksi yksi 40 x 15 x 8 cm kokoinen kivi, mutta se oli mahdollisesti irronnut kallioista.

Kivirakenteen päällä oli kulttuurikerrosta, jossa oli runsaasti hiiltä ja nokea sekä pala rautakauden keramiikkaa. Isomman kiven kupeesta sen reunan alta löytyi pieni palamaton luu. Kiven ja kallion välistä kallion reunasta paljastui rapautuneita kiviä tai kallioista lohjenneita kappaleita. Kivet ja kulttuurikerros jatkuivat kaivausalueen ulkopuolelle sen itäseinämän sisään.

Rakenne R8.

Löydöt rakenteen R8 kontekstista:

7. krs. Keramiikkaa 1 kpl, rautakauden tyyppiä (KM 41766: 157), vain toinen pinta ehjä. Pala löytyi rakenteen vierestä.

Näytteet:

Nro 2: maanäyte kasvijäänneanalyysiä varten, 8. krs, rakenteen R8 vierestä.

Nro 7: C-14-näyte radiohiiliajoitusta varten. Hiiltynyttä puuta rakenteen R6 alapuolelta.

Rakenne R9

Pienialainen kivirakenne puurakenteen R6 alapuolella. Kyseessä on kontekstin ja rakenteen perusteella hirsien (R6) aluskivi ja sen tukikivet. Rakenteen R6 luoteispään hirren alla oli 23 x 15 cm kokoinen kivi. Sen alle meni vinossa asennossa laattamainen kivi, koko 15 x 12 cm. Isomman kiven vieressä sen toisella puolella oli neljä pienempää kiveä. Rakenne R9 on erillisenä rakenteena tasossa 6 (ks. tasokartta).

Rakenne R9.

Mahdollinen muinaispelto

Rakenteisiin R2a, R5 ja R4 sekä niiden väliseen tummaan kulttuurimaaläikkään, rakenteeseen R6 ja rakenteen R8 viereiseen tummaan kulttuurikerrokseen rajautui kellertävä moreeni. Siinä oli useita tummia selvärajaisia ja erisuuntaisia juovia. Niiden pituus oli enimmillään muutamia kymmeniä senttimetrejä ja leveys 5 - 7 cm. Niiden paksuus (syvyys) tason 7 pinnasta, jossa ne tulivat näkyville, oli 1,5 - 3 cm. Osassa juovista oli hiilen hippuja pohjalla. Kyseessä voi olla mui-

naispelto, mutta suhteellisen pienialaisen ja osittain sekoittuneen alueen takia siitä ei voi olla täysin varma.

Näyte:

Nro 3: maanäyte kasvijäänneanalyysiä varten, 7. taso. Tumma mullansekainen juova (kyse on mahdollisesti vanhakantaisesta pellonmuokkauksesta) ns. pohjamaan moreenissa.

3.2 Löytöaineisto

Paikalta on esineitä ja niiden katkelmia rautakaudelta, keskiajalta ja myöhemmältä historialliselta ajalta. Tärkeimpiä löytöjä käsitellään erikseen materiaaleittain.

Metalli

Kaivauksilta löytyneitä metalliesineitä ja niiden katkelmia on yhteensä 30 kappaletta. Niistä useimmat ovat tunnistamattomiksi ruostuneita rautaesineiden kappaleita ja rautanaulojen katkelmia.

Ainoa selvästi ajoitettava esine kaivauksilta on brakteaatti eli keskiaikainen hopeakolikko (KM 41766: 18). Lähimmän vastineen perusteella alustava ajoitus kolikolle on 1400-luvun puoliväli. Muita metalliesineitä ovat pieni (pituus 26 mm, paksuus 1 mm) neula (KM 41766: 120, 5. krs) ja silmukallinen nappi (KM 41766: 158, 7. krs). Kaivaukselta löytyi myös muutamia kuparisekoitetta olevia esineiden katkelmia, mutta niistä ei ole mahdollista esittää mitään kelvollista kuvausta tai arviota ainakaan ennen konservointia.

Yksi rautaesine on ilmeisesti nuolenkärjen ruotokatelma (KM 41766: 17, 2. krs). Sen kokonaispituus on 39 mm, josta ruotoa 29 mm, ruoto on poikkileikkaukseltaan lattea, 2 - 6 x 2 - 5 mm. Kärjestä on säilynyt vain pieni osa. Sen leveys on 7 mm ja paksuus 4 mm. Toinen tunnistettava rautaesine on pieni (37 x 14 x 3 mm) veitsen teräkatkelma (KM 41766: 6, 1. krs). Kolmas kiinnostava esine edellisten lisäksi on todennäköisesti ongenkoukun katkelma (KM 41766: 158, 7.krs). Se on pyöreää 2 mm paksua metallivarrasta (pituus 19 mm), jonka pää on taivutettu ja kärki teräväkö.

Brakteaatti. (KM 41766:18)

Keramiikka

Fajanssia on löytöaineistossa yksi pieni siru, joka on valkoinen ja koristelematon. Se löytyi sekoittuneen maa-aineksen joukosta (3. krs), jossa on tiiltä ja laastia tummaa maa-ainesta sisältävän kulttuurikerroksen rajalla. Punasavikeramiikkaa on pintamaasta 3 kappaletta (KM 41766: 2-3) ja ensimmäisestä kerroksesta 1 kappale (KM 41766: 5). Yhdessä palassa on koristeuria ja

mahdollista vaaleaa lasituksen pohjaa. Yhdessä palassa on lasitusta sisäpuolella mutta ei ulkopuolella.

Rautakauden keramiikkaa eli saviastioiden sirpaleita on suhteellisen runsaasti. Niitä on yhteensä 56 kappaletta. Niiden lisäksi saatiin vesiseulonnassa yhdestä kohtaa (rakenne R7) talteen 24 pientä keramiikan sirua. Rautakauden keramiikkaa, ainoana löytölajina, on kaikista kaivauskerroksista (pintamaata lukuun ottamatta). Eniten sitä on 3. ja 5 kerroksesta, yhteensä 42 kappaletta. Keramiikan ominaisuuksien perusteella (mm. seinämän paksuus, sekoite ja reunan muoto) aineistossa on paloja useista erilaisista astioista.

Kaivaukselta löytyneissä rautakauden keramiikan paloissa ei ole sellaisia piirteitä, jotka mahdollistaisivat niiden tarkemman (typologisen) ajoittamisen. Yleensä ko. kaltaista keramiikkaa esiintyy rautakautisilla muinaisjäännöksillä, varsinkin kalmistoissa ja asuinpaikoilla. On kuitenkin mahdollista, että tyyppiltään tai ominaisuuksiltaan rautakautisen kaltaista keramiikkaa on käytetty vielä ainakin keskiajan alussa, varsinkin maaseutuympäristössä.

Saviastianpalat, kuten muutkin kaivauslöydöt, on pääpiirteittäin kuvailtu löytöluettelossa. Tässä yhteydessä mainitaan niistä neljä. Toisesta kerroksesta on reunapala (KM 41766: 33). Sen reunan laki suorahko ja seinämän paksuus on 6 mm. Kolmannesta ja viidennestä kerroksesta on kaksi kuonaantunutta palaa (KM 41766: 48, 130). Kolmannesta kerroksesta, tummasta tiilensekaisesta maa-aineksesta, on karkeasekoitteinen pala (KM 41766: 63). Se oli tiilessä kiinni.

Muita keraamisia löytöjä ovat kaksi pientä (22 x 11 ja 27 x 10 mm). savikiekon katkelmaa (KM 41766: 29, 62). Niissä on yksi kaareva pinta. Ne voivat olla peräisin värttinänkehrästä.

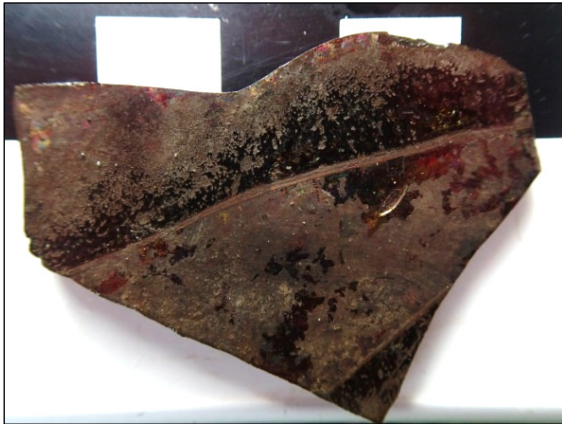
Rautakauden keramiikka, runsaasti hiek-kasekoitetta (KM41766:149)

Lasi

Valtaosa lasiaineistosta, 23 kappaletta, on tasolasia. Se on käytännössä ikkunalasia. Sitä on kerroksista 1 – 5, mutta viidennestä kerroksesta vain yksi pala. Eniten tasolasia on kerroksista 3 ja 4, yhteensä 17 kappaletta.

Selvästi retusoitua ikkunalasia on 4 sirpaleita (KM 41766: 12, 37, 96, 109), jotka ovat 1., 3. ja 4. kaivauskerroksesta. Mahdollisesti retusoitua ikkunalasia on 2 sirpaleita (KM 41766: 114), jotka ovat 2. kaivauskerroksesta. Yhdessä tasolasin kappaleessa (KM 41766: 16, 2. krs) on paksunnettu reuna. Kun tasolasin valmistusmenetelmät uudistuivat, retusointi lasin käsittelytekniikkana jäi pois käytöstä 1600-luvun puolivälissä. Sen tiedon perusteella arvioituna Sysmän kirkon kaivausaineistossa olevat retusoidut lasin sirpaleet ovat peräisin joltain ajanjaksolta ennen 1600-luvun puoltaväliä.

Ainakin yhdessä tasolasin palassa (KM 41766: 20, 2. krs) on maalausjälkiä, mutta konservoinnin yhteydessä selvinnee, onko maalattua lasia mahdollisesti enemmänkin. Lisäksi kaivaukselta on yksi lasiastian kappale (KM 41766: 1, sekoittuneesta pintamaasta), joka on väriltään vihertävä ja sen pinta on loivasti aaltoileva. Sen kaltaista lasia esiintyy (ainakin) keskiajalla.

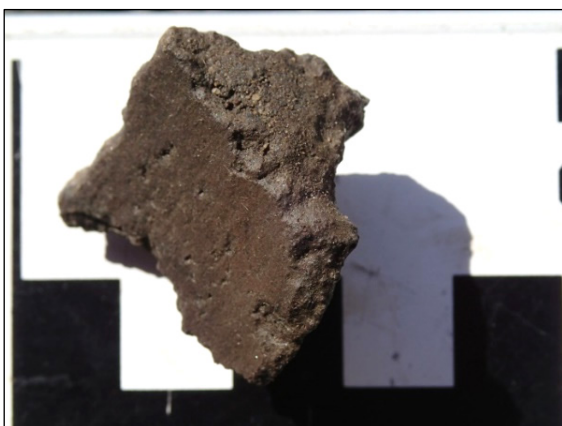
Tasolasia, jossa maalausjäänteitä (KM 41766:20).

Savitiiviste

Tiettyjen ominaisuuksien perusteella (mm. materiaali, muoto ja puunsyypainanteet) savitiivisteeksi määriteltäviä löytöjä on aineistossa ainakin 19 kappaletta. Niitä on kerroksista 2 – 3 ja 5 – 6.

Toisesta kaivauskerroksesta savitiivistettä on 5 kappaletta. Kolmessa palassa (KM 41766: 15, 19, 25) on pinnalla puunsyypainannetta, ja paloista kahden poikkileikkaus on kolmiomainen. Em. ominaisuuksien perusteella pääteltynä ne ovat todennäköisesti olleet hirsien välissä tiivisteinä. Viidestä savitiivisteenalasta kolme on osittain kuonaantuneita. Kolmannesta kaivauskerroksesta savitiivistettä on 4 kappaletta. Yhdessä palassa (KM 41766: 91) on puunsyypainannetta, ja yksi pala on osittain kuonaantunut.

Viidennestä kaivauskerroksesta savitiivistettä on 3 kappaletta. Kahdessa palassa (KM 41766: 118, 137) on pinnalla puunsyypainannetta, ja paloista toinen on kuonaantunut. Kuudennesta kaivauskerroksesta savitiivistettä on 7 kappaletta. Neljässä palassa on puunsyypainannetta. Paloista yhdessä (KM 41766: 152) on myös oksapainanne, ja savimassassa näyttää olevan kasvijäännösten jälkiä. Pala on hieman kuonaantunut. Toisessa palassa (KM 41766: 153) on puunsyypainannetta kahdella pinnalla. Savitiivisteestä neljä palaa on osin kuonaantuneita.

Kolmiomainen savitiiviste, jossa oksapainanteita (KM 41766:19).

Palanut savi, kuonaantunut savi ja kuona

Palanutta savea ja kuonaantunutta savea sekä kuonaa on aineistossa satakunta kappaletta. Suuri osa kaivauksen maakerroksissa todetusta palaneesta savesta oli kuitenkin pieniä paloja, ja niitä oli niin runsaasti, ettei niitä käytännössä ollut kaikkia mahdollista ottaa talteen. Ainakin osa palaneesta savesta on todennäköisesti toiminut savitiivisteinä. Palaneesta savesta, kuten myös keramiikasta, savitiivisteestä ja tiilestä, huomattava osa on kuonaantunutta.

Tiili

Kaikki kaivaukselta löydetyt tiilet ovat hajonneita kappaleita. Yhtään ehjää tiiltä ei aineistossa ole. Muutamat tiilet ovat kuonaantuneet ja deformoituneet kovassa kuumuudessa. Niistä otettiin yksi talteen (KM 41766: 160, 7. krs)

Kuonaantunut ja deformoitunut tiili Deformoitunut tiili (KM 41766:160).

Kvartsi ja piikivi

Kvartsia on aineistossa 5 kappaletta ja piikiveä 4 kappaletta. Niistä yksi (KM 41766: 126, 5. krs) on mahdollinen tuluspii ja yksi mahdollinen tuluskvartsi (KM 41766: 14, 2. krs). Muut ovat iskosmaisia tai epämääräisiä kappaleita.

Luu

Palamatonta luuta on aineistossa 32 kappaletta ja palanutta luuta 69 kappaletta. Niiden joukossa on sekä ihmisluita että eläinluita. Osteologisen analyysin jälkeen kaivausraporttia täydennetään analyysin tulosten mukaisesti.

4. Tulos

Kaivaukselta saatiin talteen yli 350 löytöä ja kaivettiin esiin yhdeksän rakennetta tai rakenteen osaa.

Ajoittavan löytöaineiston ja todettujen rakenteiden perusteella paikalla on sijainnut erilaisten rakenteiden tai rakennusten osien jäännöksiä, mahdollisesti niin rautakaudelta kuin historialliselta ajalta. Rautakautisen kulttuurikerroksen päällä on historiallisen ajan kulttuurikerroksia ja niihin liittyviä rakenteita, jotka ovat osittain sotkeneet alempaa kulttuurikerrosta ja rakenteita. Osa niistä oli kuitenkin suhteellisen hyvin säilyneitä.

Rakenteet, löydöt ja kulttuurikerros jatkuvat kaivausalueen itäseinämään sisään. Kuinka pitkälle ja laajalle ne jatkuvat, sitä ei toteutetun kaivauksen laajuudessa ollut mahdollista selvittää. Kulttuurikerrokset ja rakenteet jatkuivat maanpinnasta niin syvälle, että niitä on voinut säilyä myös pihakäytävän alapuolisissa maakerroksissa.

Kun tietyt esineet on konservoitu, radiohiiliajoitukset tehty sekä luu- ja kasvijäänneanalyysit valmistuneet, arkeologista kaivausraporttia täydennetään analyysien tulosten mukaisesti.

21.12.2018

Hannu Poutiainen
FM, arkeologi

Valokuvia

Pintamaakerrosta kaivetaan pois.

Kaivaus käynnissä.

Johanna Rahtola tutkii rakennetta R1.

Timo Sepänmaa tutkii rakenteen R6 puu jäännöksiä.

Juuso Koskinen tutkii rakennetta 2a. Oikealla:

Kaivauksen dokumentointia takymetrillä.

Ortokuvat kaivausalueesta

TASOT 1-6

TASO 2.

TASO 3.

TASO 4.

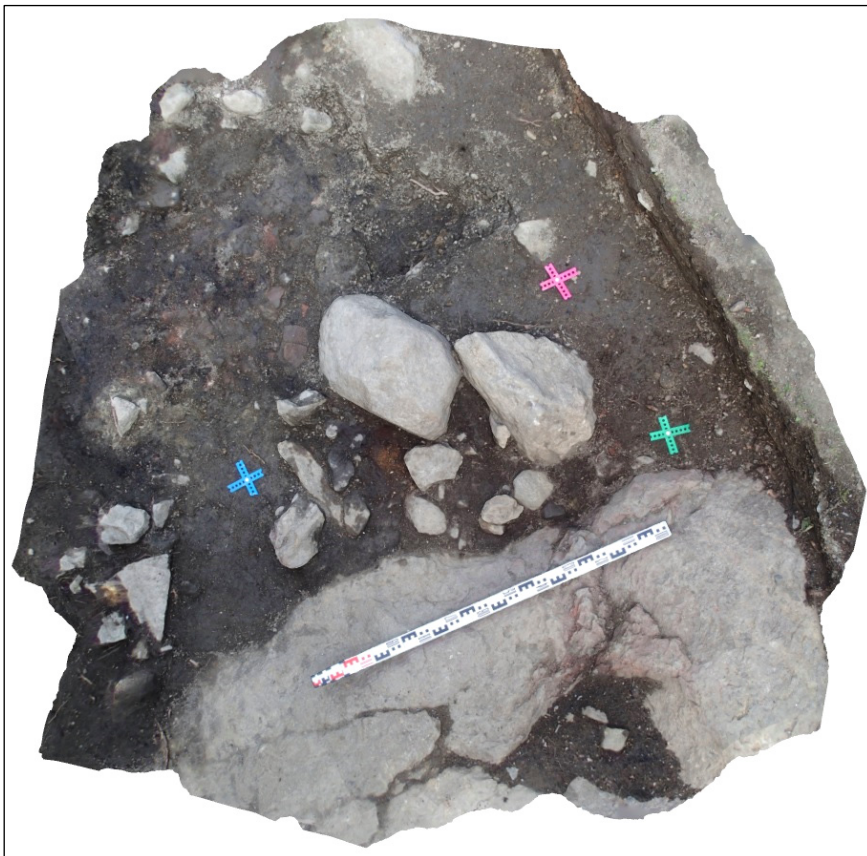

TASO 5.

TASO 6.

RAKENTEET R1-R6

RAKENNE R1.
Tasojen 2 ja 3 välissä.

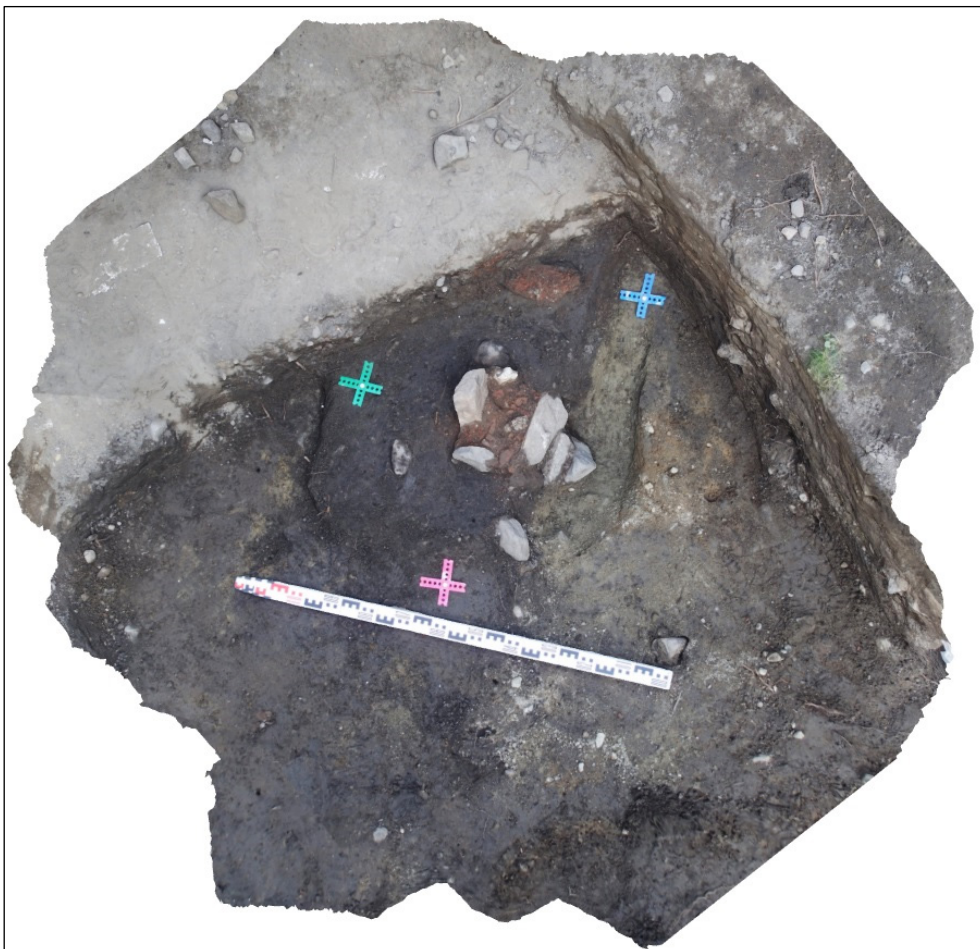
RAKENNE
R1.
Tasossa 3.

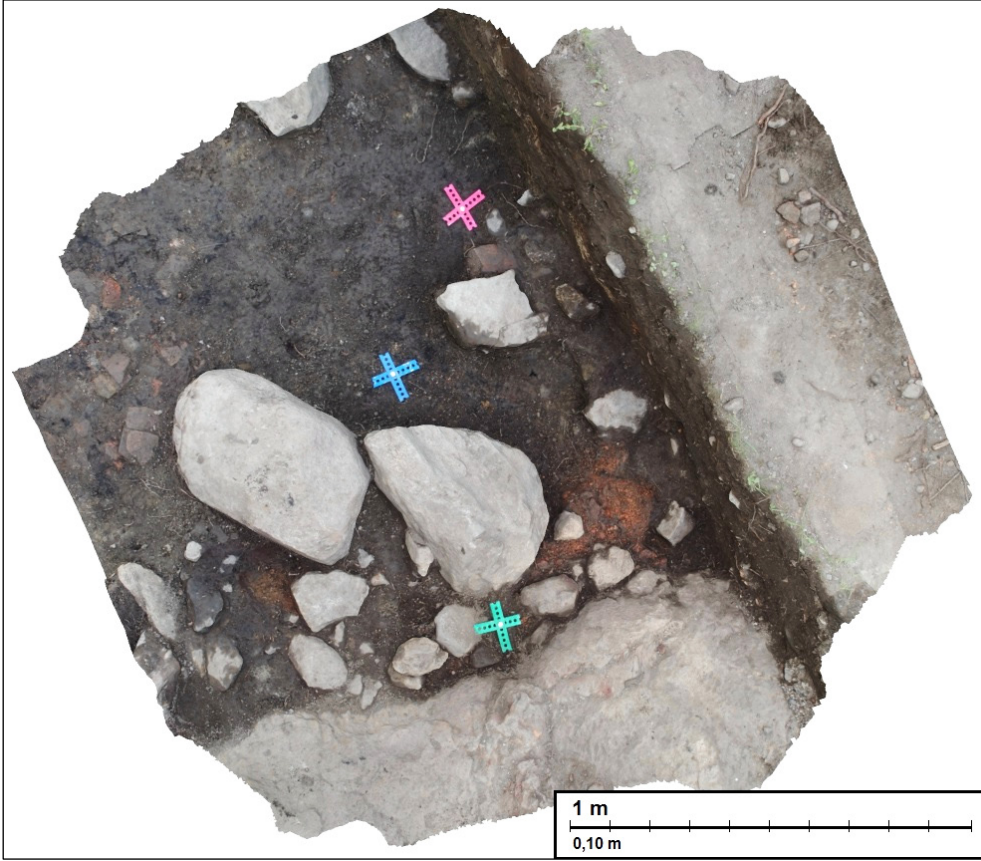
RAKENTEET
R2A, R2B ja R5
Tasossa 3

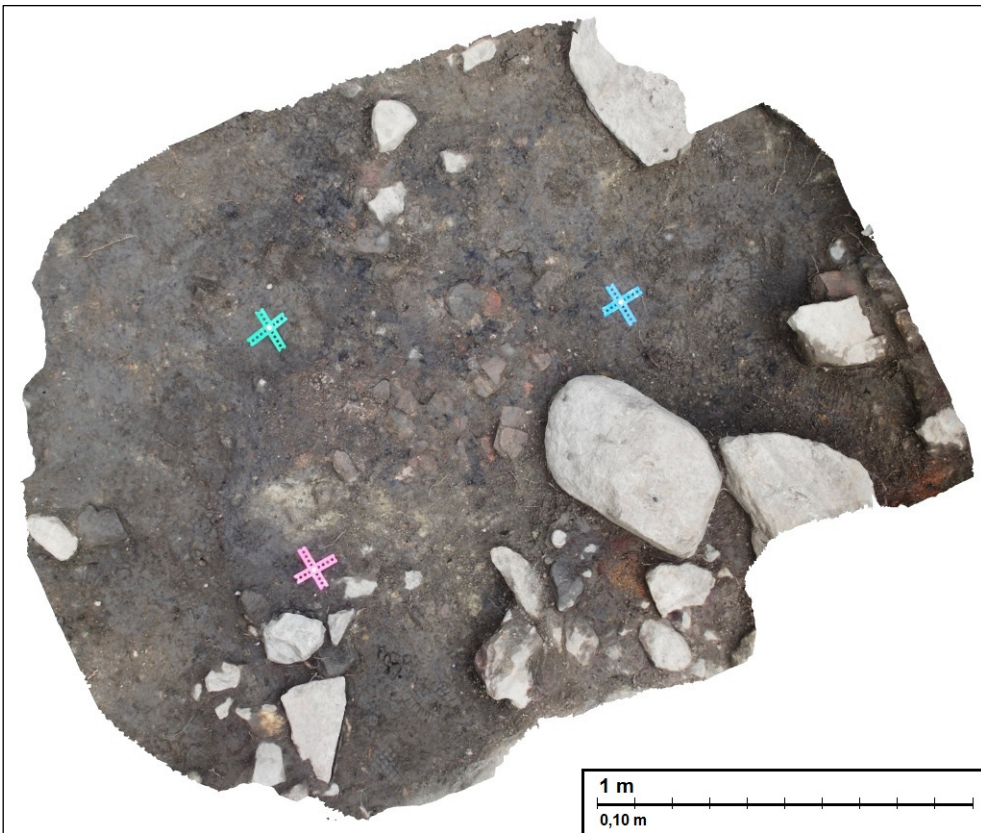
RAKENTEET
R2A ja R2B.
Tasossa 4

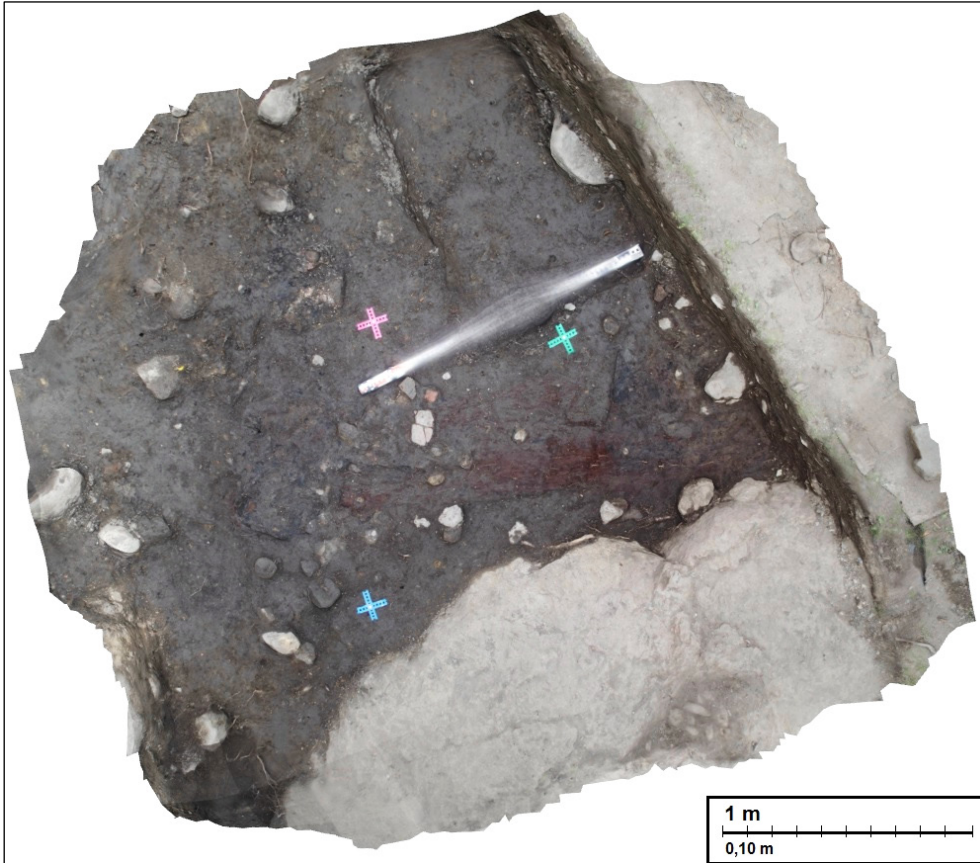
RAKENTEET
R2A ja R2B.
Tason 4 jälkeen.

RAKENNE R3.
Tasossa 3.

RAKENNE R4.
Tasossa 3.

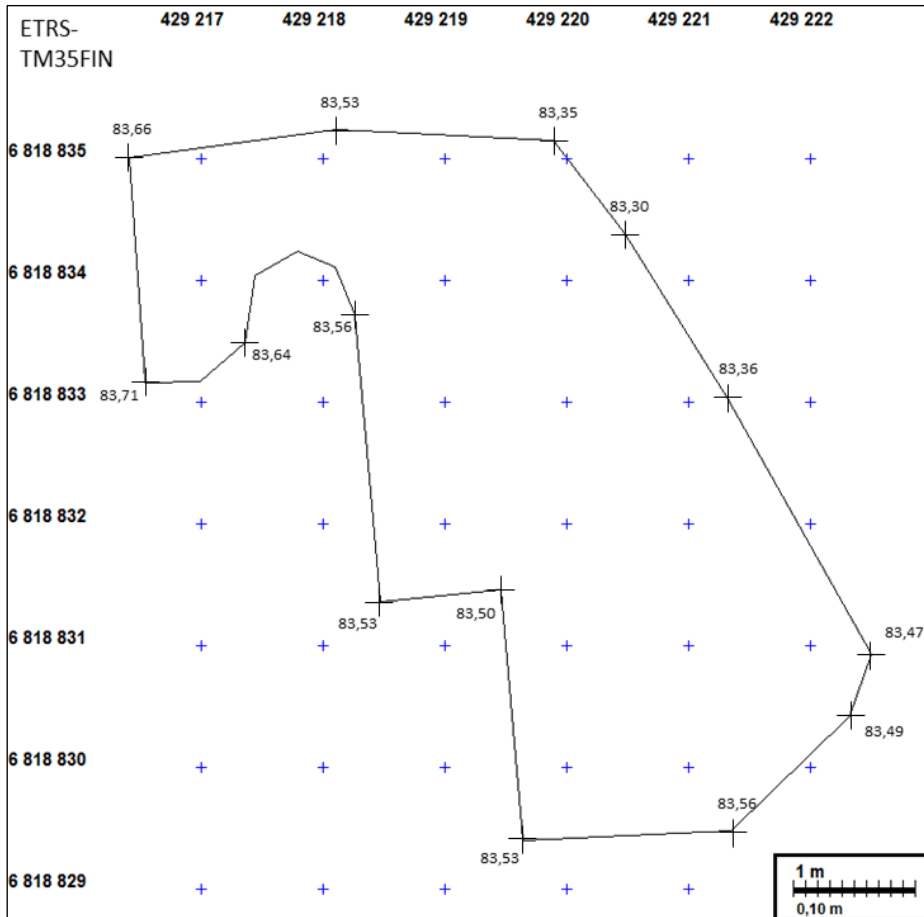

RAKENNE R6.
Tasossa 5.

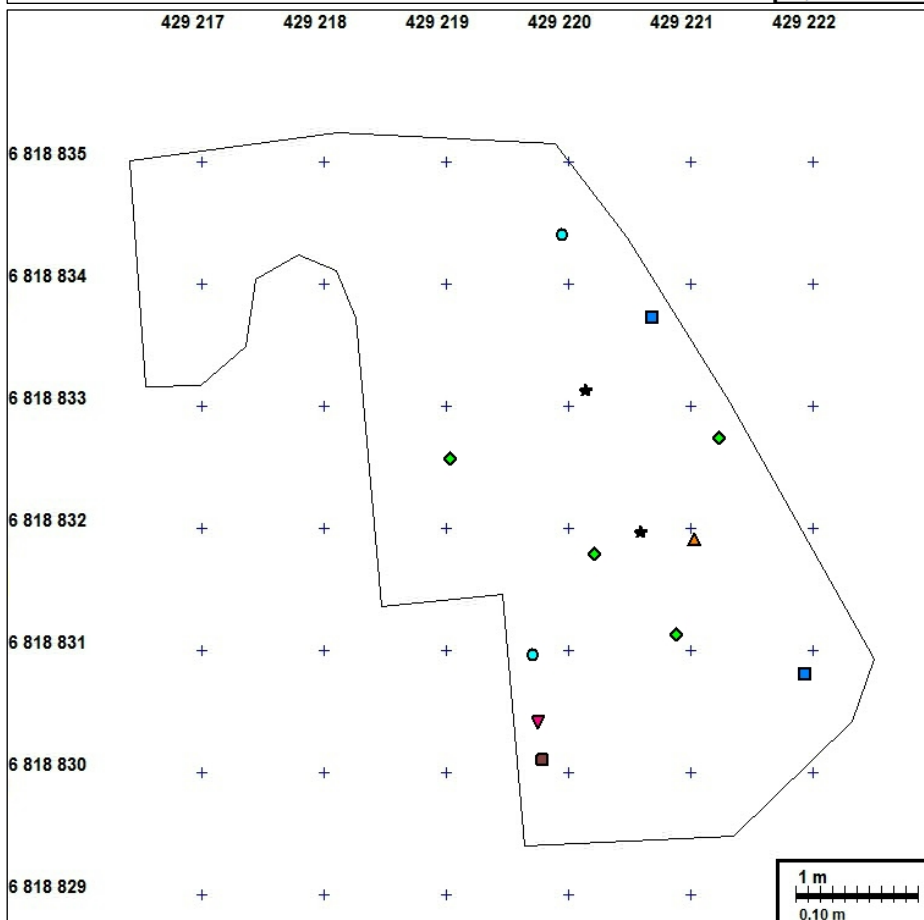

RAKENNE R6.
Yksikkönä tasojen 5
ja 6 välissä.

Kaivauskartat

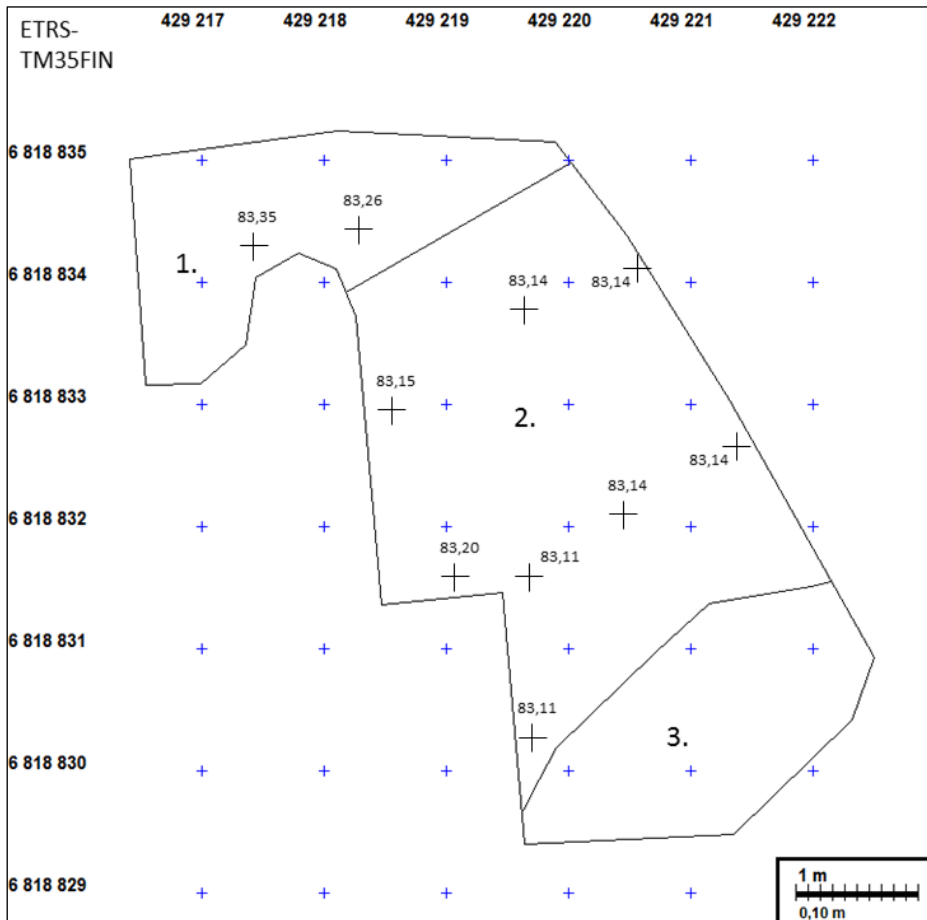
TASO 0

KERROS 1

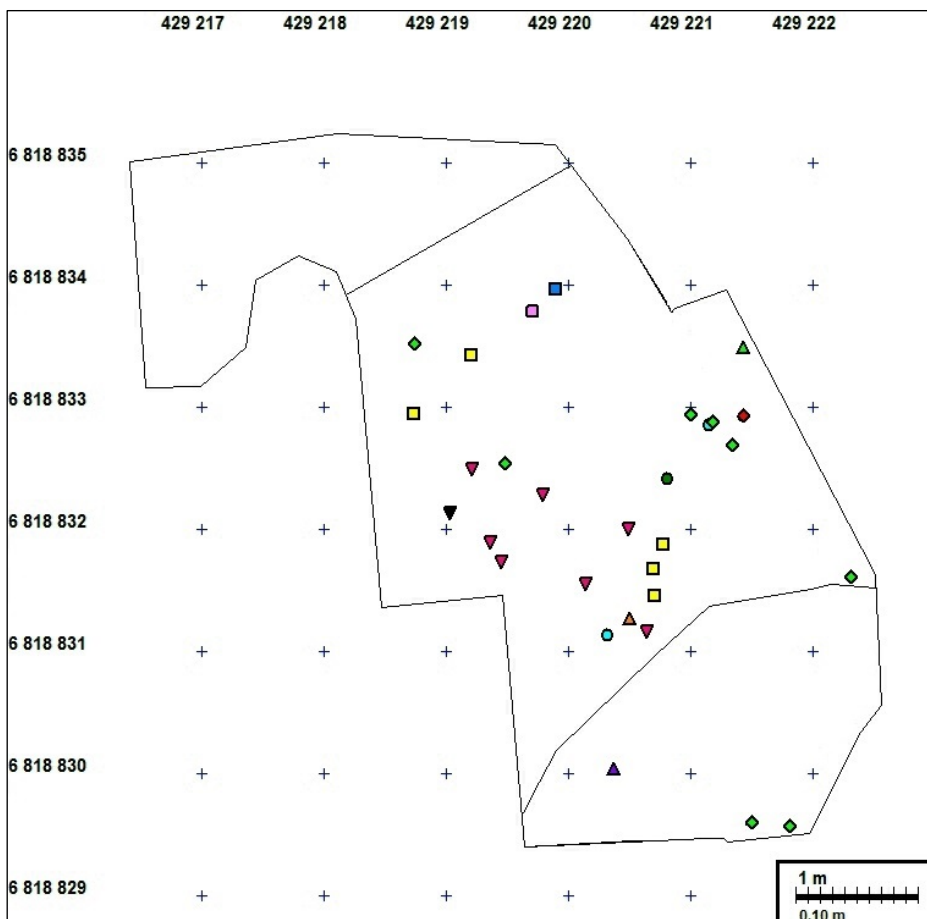
Taustakarttana taso 0

- Keramiikkaa
- Punasavikeramiikkaa
- Tasolasia
- ▲ Rautaesineen katkelma
- ▼ Kuonaa
- ◆ Palanutta luuta
- ★ Kuonaantunutta savea

TASO 1

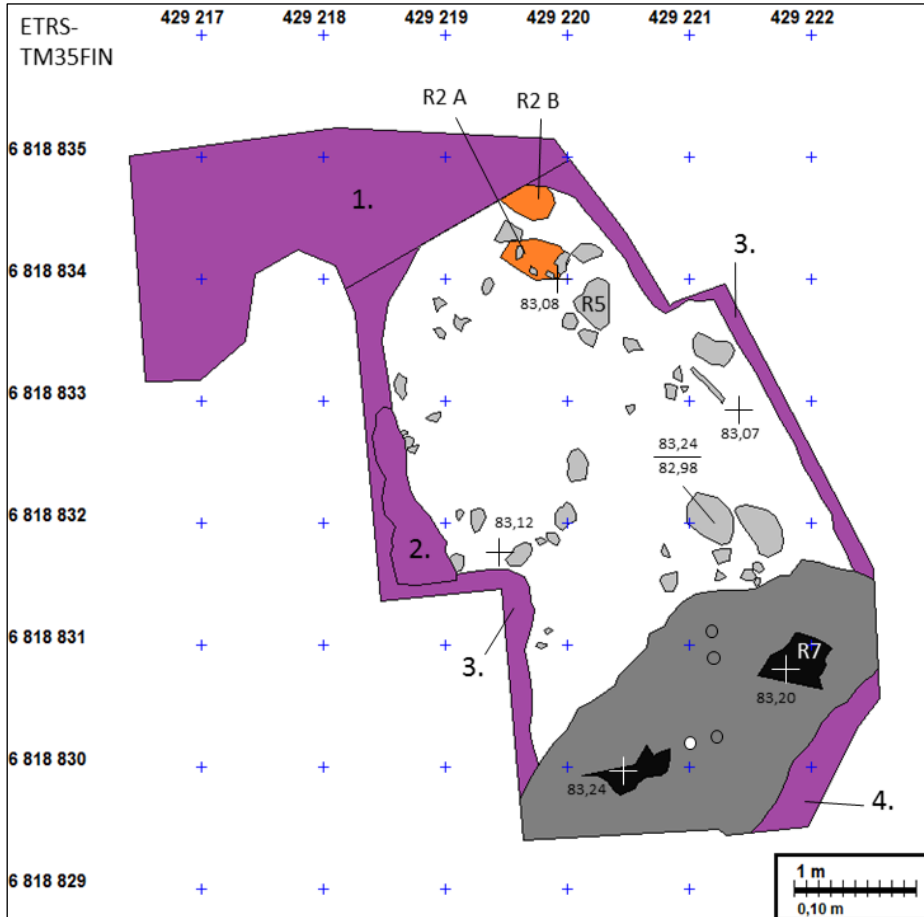
1. Viemärin kaivanto ja moderni täyttömaa
2. Kaivaustaso
3. Kallio

KERROS 2

Taustakarttana laajennettu taso 1

- Brakteaatti
- Keramiikkaa
- ▼ Kuonaa
- ◆ Luuta
- ▼ Niittinaula
- ◆ Palanut luu
- Palanut savi
- ▲ Rautaesineen katkelma
- ▲ Savikiekon katkelma
- Savitiivistettä
- Tasolasia

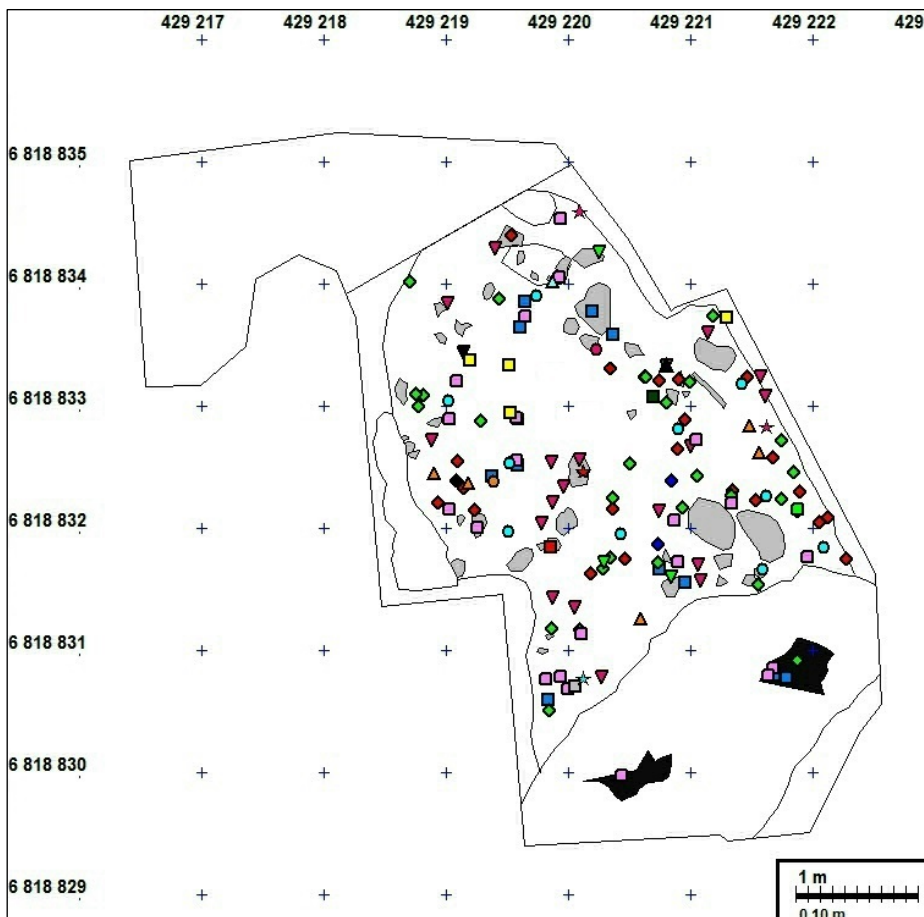

TASO 2

Oranssi: Tiilimurska
Vaaleanharmaa: Kivet
Tummanharmaa: Kallio
Musta: Kallion kolo
Violetti: Kohdat eri tasossa

1. Viemärikaivanto ja moderni täyttömaa
2. Kirkon nurkan kiveys
3. Profiili
4. Sadevesikourun kiveys

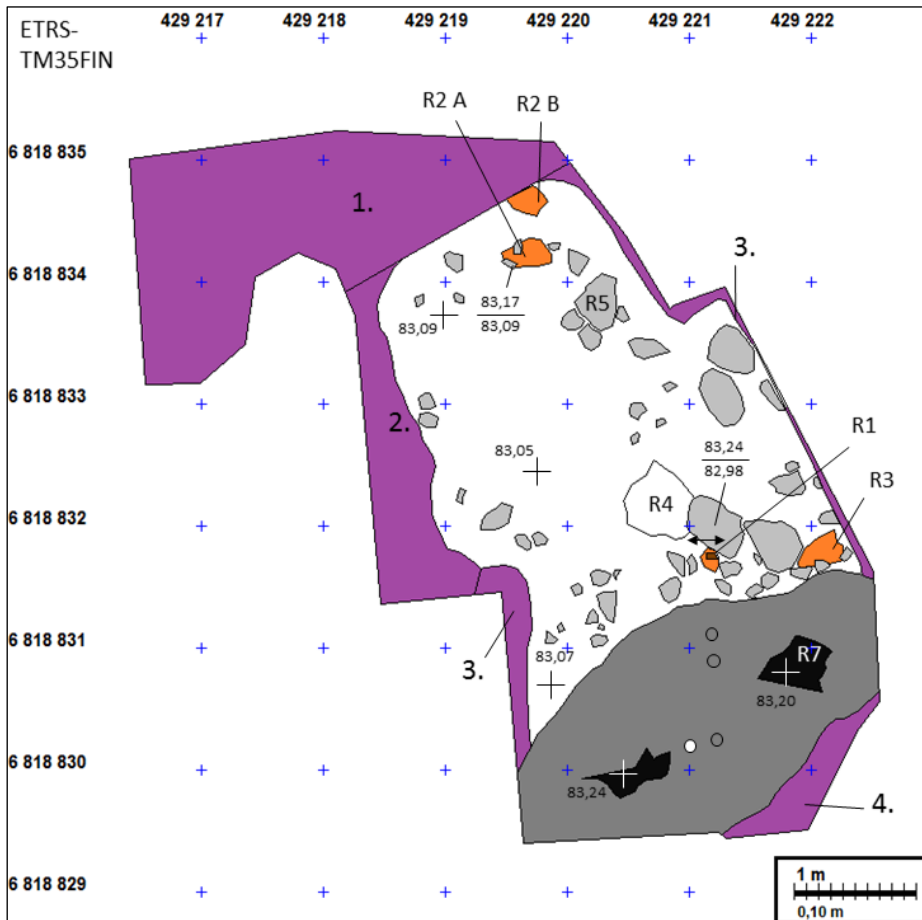
- Kuppi
- Mahdollinen kuppi

KERROS 3

Taustakarttana taso 2

- ★ Fajanssi
- Hammas
- Keramiikkaa
- ▼ Kuonaa
- Lasi
- Liusketta
- ◆ Luu
- ▲ Metallia
- ▼ Metalliesine
- ◆ Metallineula
- ◆ Palanutta luuta
- Palanutta savea
- ★ Piitä
- Pronssiesineen katkelma
- ▲ Rautaesineen katkelma
- ▼ Rautanaula
- ◆ Rautanaulan katkelma
- ★ Rautavarrasta
- Savikiekon katkelma
- Savitiivistettä
- Tasolasia
- Tiilen kappale
- ▲ Tiili

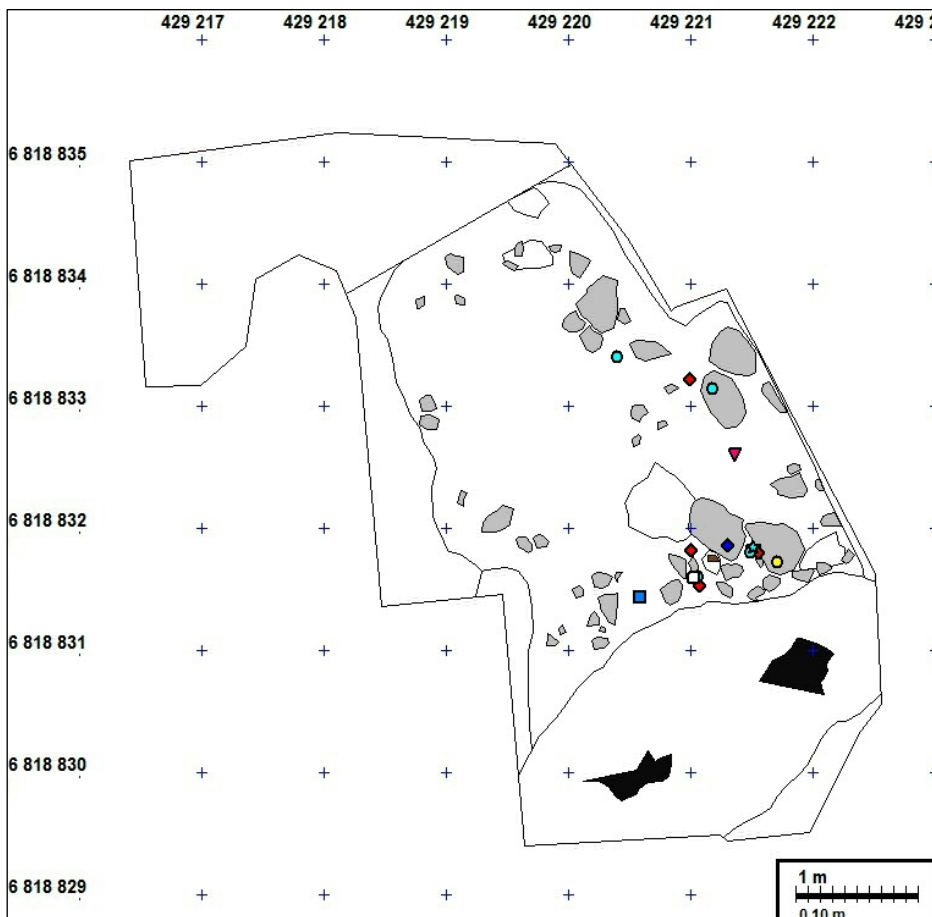

TASO 3

Oranssi: Tiilimurska
Vaaleanharmaa: Kivet
Tummanharmaa: Kallio
Musta: Kallion kolo
Ruskea: Puujääne
Nuolet: Syiden suunta
Violetti: Kohdat eri tasossa

1. Viemärikaivanto ja moderni täyttömaa
2. Kirkon nurkalle viistottu kohta
3. Profiili
4. Sadevesikourun kiveys

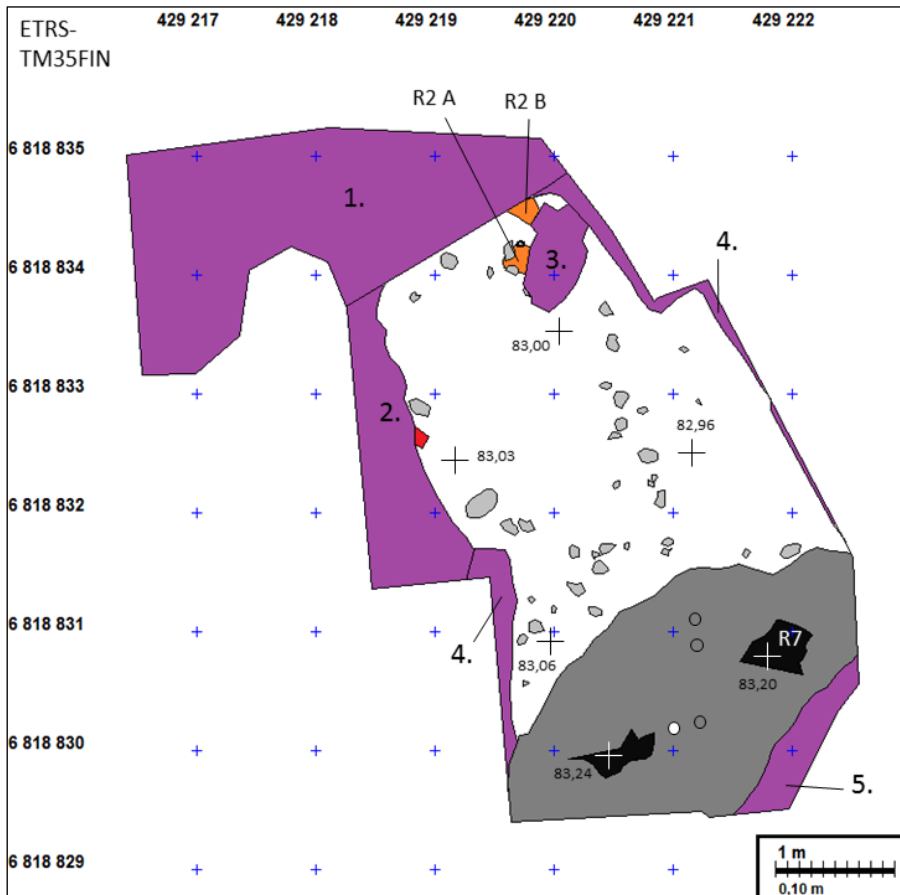
- Kuppi
- Mahdollinen kuppi

KERROS 4

Taustakarttana taso 3

- Keramiikkaa
- Kiillettä
- ▼ Kuonaa
- Kuperipeltiä
- ◆ Luu
- ★ Piitä
- ◆ Rautanaulan katkelma
- Tasolasia

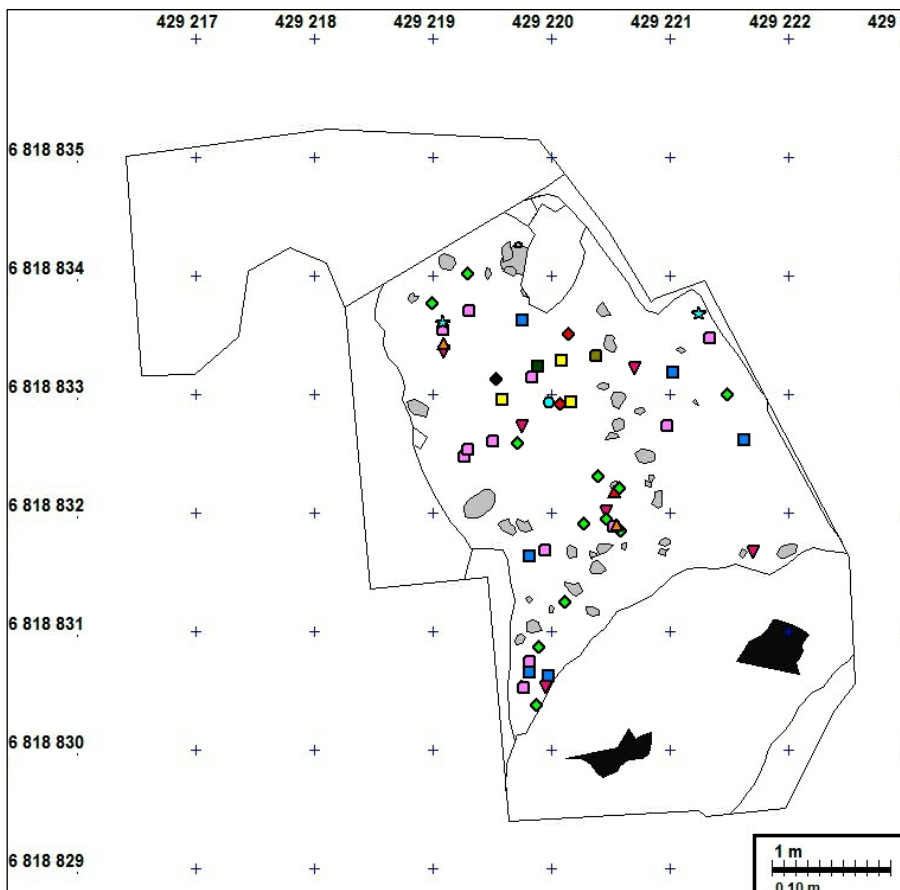

TASO 4

Oranssi: Tiilimurska
Vaaleanharmaa: Kivet
Tummanharmaa: Kallio
Musta: Kallion kolo
Punainen: Tiili
Violetti: Kohdat eri tasossa

1. Viemärikaivanto ja moderni täyttömaa
2. Kirkon nurkalle viistottu kohta
3. R2, profiilileikkaukseksi kaivettu kohta
4. Profiili.
5. Sadevesikourun kiveys

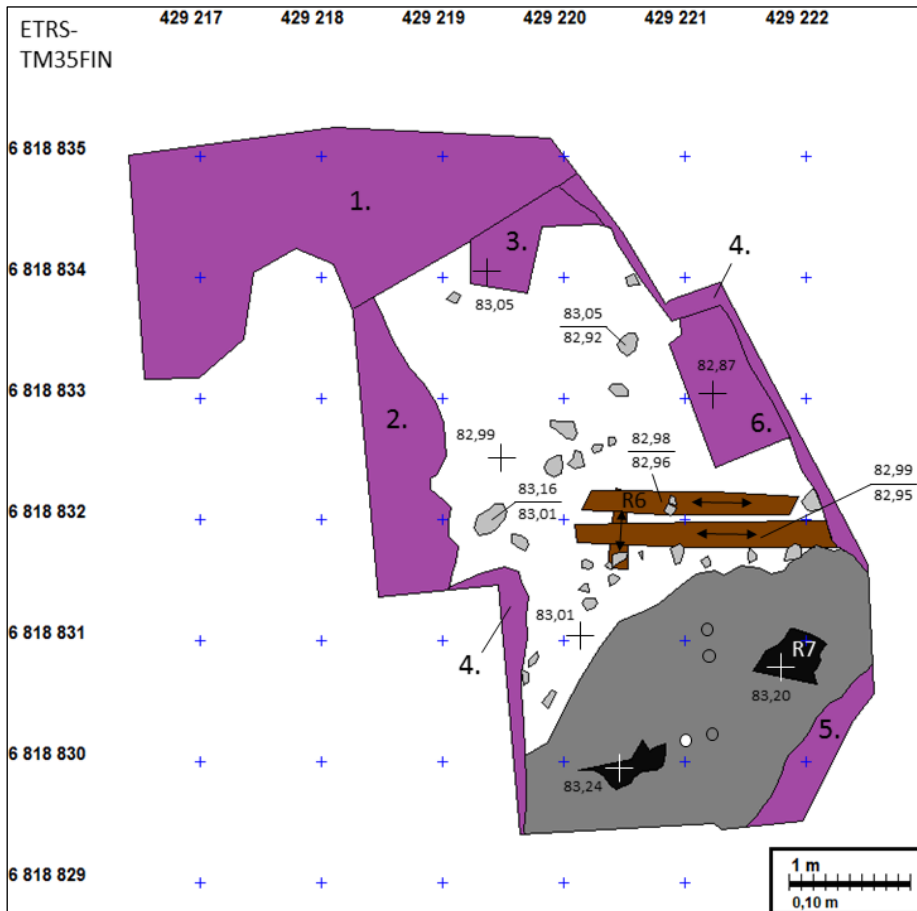
- Kuppi
- Mahdollinen kuppi

KERROS 5

Taustakarttana taso 4

- Keramiikkaa
- ▲ Kivi
- ▼ Kuona
- ◆ Luu
- ◆ Metallineulan katkelma
- ◆ Palanut luu
- Palanutta savea
- ★ Piitä
- Pronssiesineen katkelma
- ▲ Rautaesineen katkelma
- Rautasaostuma
- Savitiivistettä
- Tasolasia

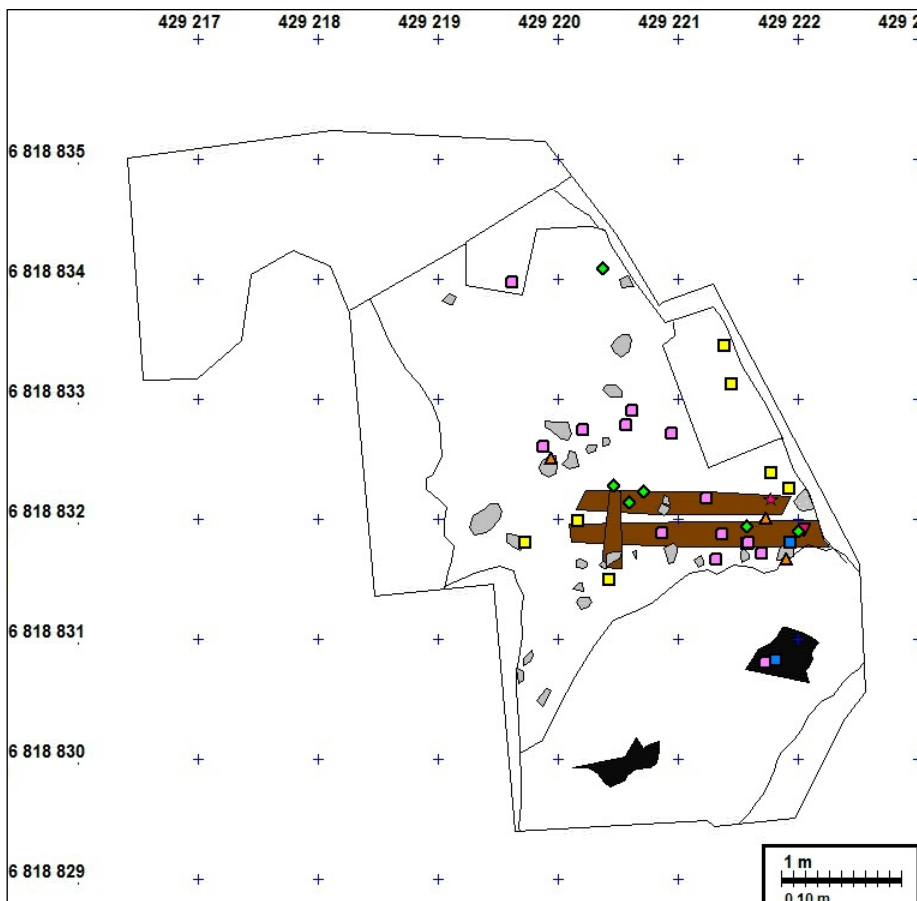

TASO 5

Ruskea: Puuta, R6
Nuolet: Syiden suunnat
Vaaleanharmaa: Kivet
Tummanharmaa: Kallio
Musta: Kallion kolo
Violetti: Kohdat eri taso-
sa

1. Viemärikaivanto ja moderni täyttömaa
2. Kirkon nurkalle viistottu kohta
3. R2, yksikkönä kaivettu kohta
4. Profiili
5. Sadevesikourun kiveys
6. Muuta tasoa syvemmälle kaivettu kohta

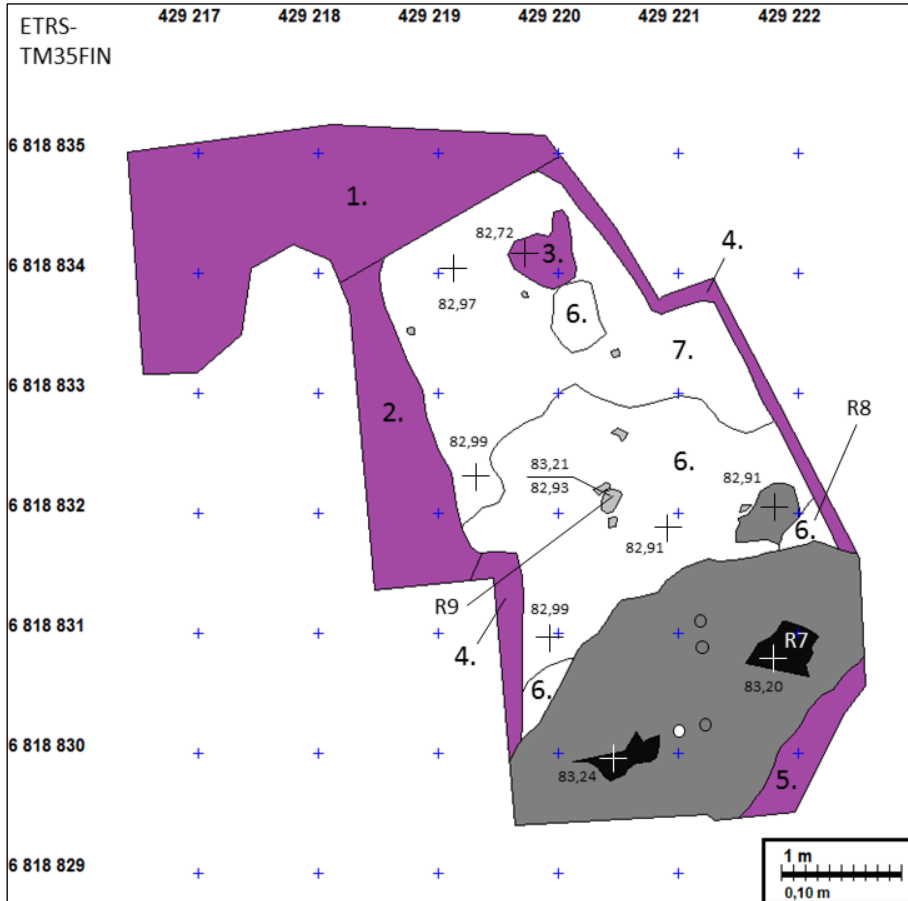
- Kuppi
- Mahdollinen kuppi

KERROS 6

Taustakarttana taso 5

- Keramiikkaa
- ▼ Kuonaa
- ◆ Palanutta luuta
- Palanutta savea
- ▲ Rautaesineen katkelma
- ★ Rautavarrasta
- Savitiivistettä

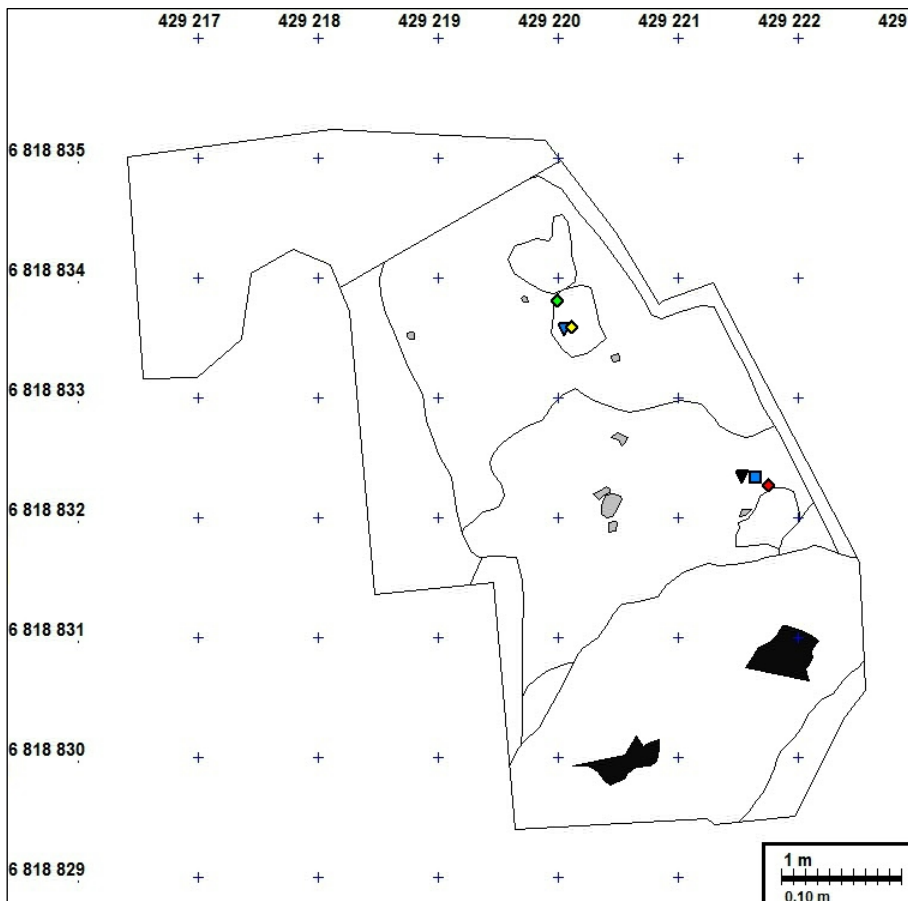

TASO 6

Vaaleanharmaa: Kivet
Tummanharmaa: Kallio
Musta: Kallion kolo
Violetti: Kohdat eri tasossa

1. Viemärikaivanto ja moderni täyttömaa
2. Kirkon nurkalle viistottu kohta
3. R2, yksikkönä kaivettu kohta
4. Profiili
5. Sadevesikourun kiveys
6. Tumma kulttuurimaa
7. Pohjamaa, jonka pinnassa tumman kulttuurimaan jäämiä

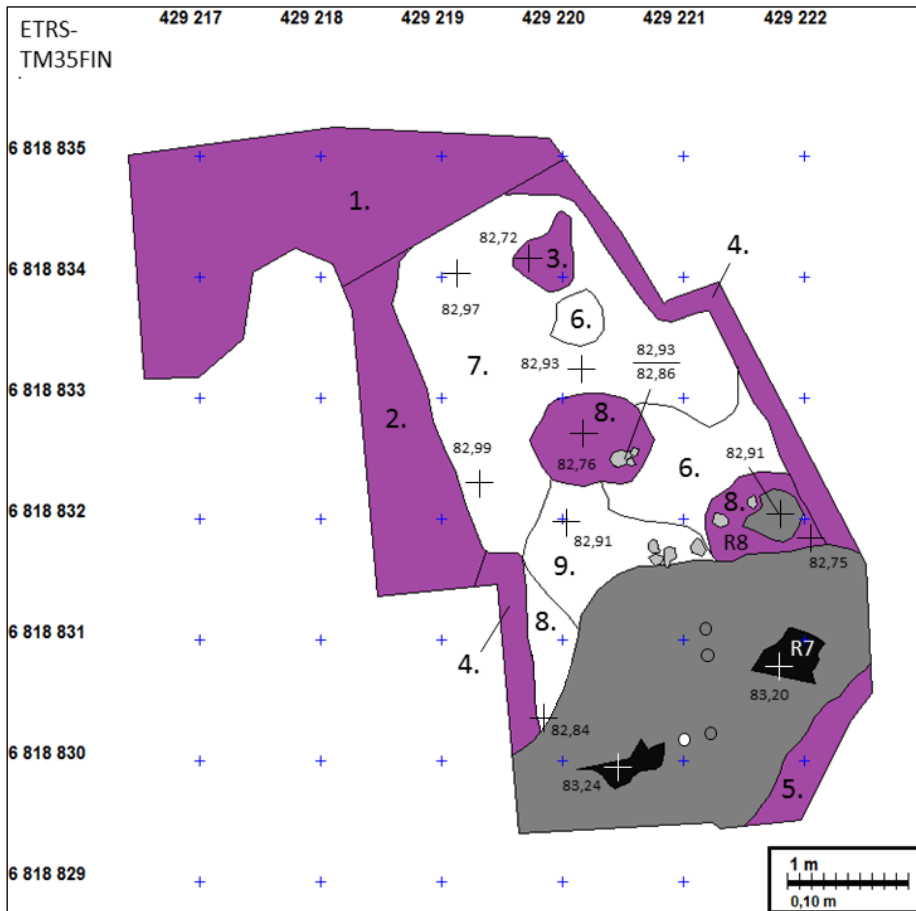
- Kuppi
- Mahdollinen kuppi

KERROS 7

Taustakarttana taso 6

- Keramiikkaa
- ▼ Kuonaantunutta tiiltä
- ◆ Luuta
- ▼ Metalliesineen katkelma
- ◆ Metallinappi
- ◆ Palanutta luuta

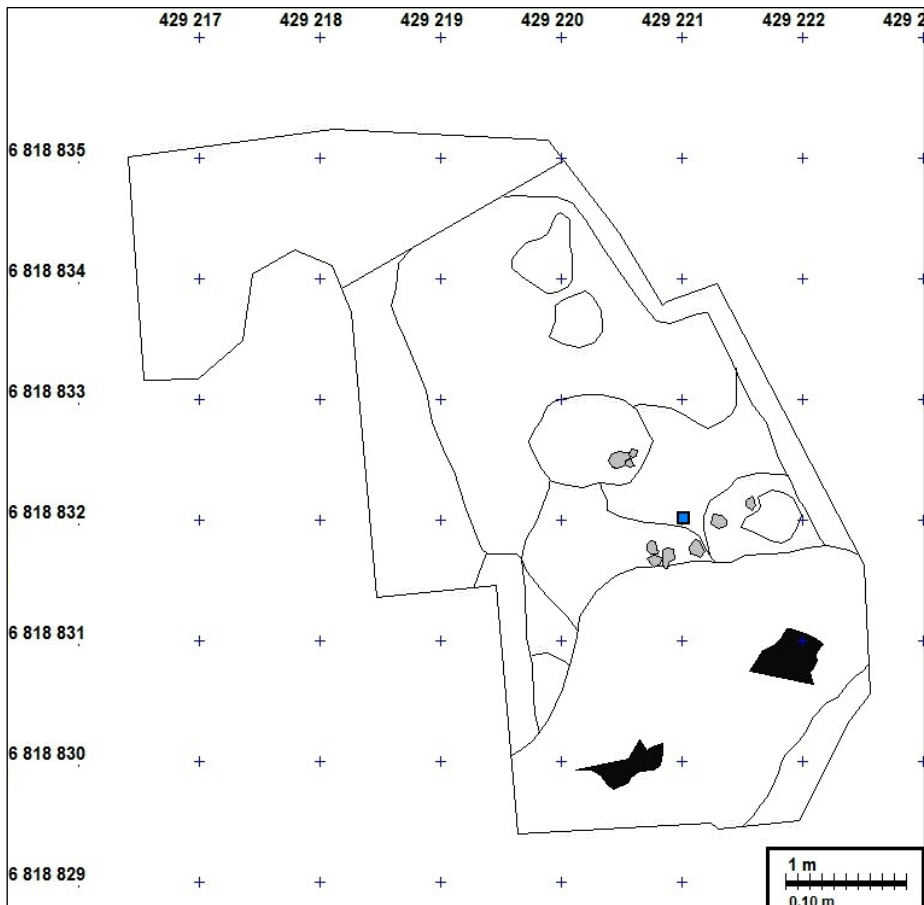

TASO 7

Vaaleanharmaa: Kivet
Tummanharmaa: Kallio
Musta: Kallion kolo
Violetti: Kohdat eri tasossa

1. Viemärikaivanto ja moderni täyttömaa
2. Kirkon nurkalle viistottu kohta
3. R2, yksikkönä kaivettu kohta
4. Profiili
5. Sadevesikourun kiveys
6. Tumma kulttuurimaa
7. Pohjamaa, jonka pinnassa tumman kulttuurimaan jäämiä
8. Pohjamaa
9. Tummanruskea maa

- Kuppi
- Mahdollinen kuppi

KERROS 8

Taustakarttana taso 7

- Keramiikkaa

Löytöluettelot

TAULUKKO 1. Rakenteiden löytömäärä.

LÖYTÖLAJI	R1	R2a	R4	R4 ja R6	R5	R6	R7	R8	Yhteensä
RAUTAKAUDEN KERAMIKKAA	1				1	2	2	1	7
PIITÄ	1								1
TIILEN KAPPALE					1				1
KUONAANTUNUTTA TIILTÄ					1				1
PALANUTTA SAVEA	1	1	1			2			5
SAVITIIVISTETTÄ				1		1			2
KUONAA	2	1	1			1			5
METALLINAPPI					1				1
RAUTAESINEEN KATKELMA						2			2
RAUTAVARRASTA						1			1
RAUTANAULA	1								1
TASOLASIA	2								2
LUUTA	2	1	1						4
PALANUTTA LUUTA			5	2		1			8
Kaikki rakenteiden löydöt	10	3	8	3	4	10	2	1	41

TAULUKKO 2. Löydöt kerroksittain.

Löytölaji	Pintamaa	Krs.1	Krs.2	Krs.3	Krs.4	Krs.5	Krs.6	Krs.7	Krs.8	Yhteensä
BRAKTEAATTI			1							1
HAMMAS				1						1
FAJANSSI				1						1
PUNASAVIKERAMIKKAA	3	1								4
RAUTAKAUDEN KERAMIKKAA		2	1	14	1	7	28	1	2	55
SAVIKIEKON KATKELMA			1	1						2
KVARTSI			1	3			1			5
PIITÄ				1	1	2				4
KIILLETTÄ					1					1
LIUSKETTA				1						1
KIVI						1				1
TIILI				1						1
TIILEN KAPPALE				1						1
KUONAANTUNUTTA TIILTÄ								1		1
PALANUTTA SAVEA			1	24		12	13			37
KUONAANTUNUTTA SAVEA		2				12				14
SAVITIIVISTETTÄ			5	4		3	7			19
METALLIA				1						1
KUONAA		1	7	19	1	6	1			35
METALLIESINE				1						1
METALLIESINEEN KATKELMA						1		1		2
METALLINAPPI								1		1
METALLINEULA				1						1
RAUTAESINEEN KATKELMA		1	1	5		2				9
RAUTAVARRASTA				2			1			3
RAUTANAULA				3						3

RAUTANAULAN KATKELMA				2	1					3
NIITTINAULA			1							1
KUPARIPELTIÄ					1					1
PRONSSIESINEEN KATKELMA				1		1				2
LASI				1						1
TASOLASIA		3	2	11	6	1				23
ASTIALASIA	1									1
LUUTA			1	23	5	2		1		32
PALANUTTA LUUTA		6	9	29	1	14	9	1		69
Kaikki löydöt	4	16	29	151	18	53	63	6	2	342

TAULUKKO 3. Luetteloidut löydöt.

N	E	Z	Krs	rakenne	Laji	kpl	paino	KM alanro	Huomiot
			-		ASTIALASIA	1	3,5	1	vihertävää. Koko 32 x 26 x 3 mm. Pintamaasta
			-		PUNASAVIKERAMIKKAA	1	9,6	2	Koristeuria. Mahdollista vaaleaa lasituksen pohjaa. Mitat 45 x 28 x 6 mm. Pintamaasta
			-		PUNASAVIKERAMIKKAA	2	71,7	3	Palat sopivat yhteen - reunapala. reunan päällisy pyöreä, ulospäin paksuneva. Reunan alla kaksi ohutta vaakasuoraa koristeiviivaa. Ei merkkiä lasituksesta. Mitat: 110 x 85 x 7 mm. Pintamaasta
6818830,80	429221,94	83,25	1	7	KERAMIKKAA	1	0,5	4	rautakauden tyyppiä
6818830,10	429219,79	83,20	1		PUNASAVIKERAMIKKAA	1	17,9	5	sisäpuolella lasitusta, ulkopuolella ei lasitusta. Koko 45 x 41 x 6 mm.
6818830,96	429219,71	83,23	1		TASOLASIA	1	0,8		paksuus 1 mm
6818831,91	429221,04	83,14	1		RAUTAESINEEN KATKELMA	1	5,2	6	Veitsen terätkelma. 37 mm x 14 mm x 3 mm
6818830,41	429219,75	83,12	1		KUONAA	1	0,9		
6818831,13	429220,88	83,16	1		PALANUTTA LUUTA	1	0,7	7	
6818831,79	429220,21	83,13	1		PALANUTTA LUUTA	1	0,9	8	
6818832,57	429219,04	83,19	1		PALANUTTA LUUTA	1	2,4	9	
6818832,74	429221,23	83,10	1		PALANUTTA LUUTA	3	5,3	10	Suurin kappale ihmisen kallosta? Tiilen ja laastin sekaisen kerroksen ja tumman homogeenisen kerroksen rajalta.
6818833,72	429220,69	83,13	1		KERAMIKKAA	1	0,6	11	rautakauden tyyppiä
6818834,40	429219,95	83,17	1		TASOLASIA	2	3,1	12	Retusoitua. paksuus 2 mm.
6818833,52	429218,74	83,14	2		PALANUTTA LUUTA	1	<0,1	13	hiiliäikästä, tumman maan ja saven välipinnalta.
6818830,85	429220,39	83,16	2		KVARTSI	1	3,2	14	mahdollinen tuluskvartsi. Mitat: 20 x

									16 x 10 mm.
6818831,67	429220,70	83,12	2		SAVITIIVISTETTÄ	1	11,5	15	Yhdellä pinnalla puunsyypainannetta. Mitat: 35 x 24 x 12 mm.
6818832,85	429221,16	83,12	2		TASOLASIA	1	1,2	16	Yhdellä sivulla pak-sunnettu reuna. paksuus 2 mm.
6818831,27	429220,50	83,12	2		RAUTAESINEEN KAT-KELMA	1	4,1	17	Ilmeisesti nuolenkär-jen ruotokatkelma. Ruoto lattea. Kokonaispituus 39 mm, josta ruotoa 29 mm, ruoto poikkileikkauk-seltaan lattea, 2 - 6 x 2 - 5 mm, kärjen leveys 7 mm, pak-suus 4 mm.
6818832,41	429220,81	83,06	2		BRAKTEAATTI	1	0,3	18	paksuus 1 mm, halkaisija 13 mm
6818831,45	429220,71	83,12	2		SAVITIIVISTETTÄ	1	7,3	19	Poikkileikkaus kol-miomainen. Puun-syypainanteita, osittain kuonaantu-nut. Mitat: 25 x 24 x 17 mm.
6818831,13	429220,32	83,14	2		TASOLASIA	1	4,2	20	Maalausjäanteitä. Mitat 42 x 30 mm, paksuus 2 mm.
6818832,54	429219,48	83,14	2		PALANUTTA LUUTA	1	0,7	21	
6818832,94	429221,00	83,11	2		PALANUTTA LUUTA	1	0,8	22	
6818832,88	429221,18	83,11	2		PALANUTTA LUUTA	1	1,3	23	
6818832,69	429221,34	83,10	2		PALANUTTA LUUTA	1	1	24	
6818831,87	429220,78	83,08	2		SAVITIIVISTETTÄ	1	15	25	Poikkileikkaus kol-miomainen. Puun-syypainanteita. Osin kuonaantunut. Mitat: 47 x 27 x 16 mm.
6818831,61	429222,31	83,22	2		PALANUTTA LUUTA	1	0,2	26	
6818829,60	429221,50	83,50	2		PALANUTTA LUUTA	1	0,5	27	
6818829,57	429221,81	83,50	2		PALANUTTA LUUTA	1	0,7	28	
6818830,04	429220,37	83,27	2		SAVIKIEKON KATKELMA	1	2	29	Yksi kaareva pinta. Mitat: 22 x 11 mm.
6818833,49	429221,43	83,12	2		PALANUTTA LUUTA	1	1,5	30	
6818832,13	429219,04	83,15	2		NIITTINAULA	1	4,8	31	Kaareva pyöreähkö kanta. Kokonaispi-tuus 30 mm, kanta 18 x 18 mm.
6818832,93	429221,43	83,07	2		LUUTA	1	0,8	32	Palamatonta. Mah-dollisesti sarvea.

6818833,96	429219,91	83,08	2		KERAMIKKAA	1	1	33	rautakauden tyyppiä. reunapala. Reuna laki suorahko. Mitat: 10 x 12 mm, paksuus 6 mm.
6818831,75	429220,46	83,07	3		LUUTA	1	22,5	34	Palamatonta. Mahdollisesti ihmisen.
6818831,18	429219,86	83,08	3		PALANUTTA LUUTA	1	0,9	35	
6818833,00	429218,77	83,13	3		PALANUTTA LUUTA	1	0,9	36	
6818832,15	429221,88	83,12	3		LASI	1	3,6	37	Yksi retusoitu reuna. Mitat: 29 x 25 mm, paksuus 2 mm.
6818832,42	429219,38	83,11	3		KERAMIKKAA	1	1,2	38	Rautakauden tyyppiä. Ei ehjiä pintoja.
6818832,55	429219,10	83,12	3		LUUTA	1	1,2	39	Mahdollisesti sarvea. Mahdollisesti osittain palanut.
6818833,31	429220,34	83,03	3		LUUTA	1	1,8	40	Mahdollisesti osin palanut.
6818833,09	429218,81	83,12	3		PALANUTTA LUUTA	1	0,9	41	
6818833,88	429219,43	83,10	3		PALANUTTA LUUTA	1	<0,1	42	
6818831,67	429220,28	83,09	3		PALANUTTA LUUTA	1	2,6	43	
6818831,72	429220,73	83,04	3		PALANUTTA LUUTA	1	0,7	44	
6818832,27	429221,33	83,06	3		PALANUTTA LUUTA	1	3	45	
6818832,05	429222,05	83,08	3		LUU	1	18,8	46	palamatonta. Ilmeisesti ihmisen kalloa.
6818832,14	429221,87	83,06	3		PALANUTTA LUUTA	1	1,1	47	
6818833,58	429220,37	83,01	3		KERAMIKKAA	1	4,4	48	Rautakauden tyyppiä. Kuonaantunut.
6818831,63	429220,18	83,09	3		LUUTA	1	<0,1	49	
6818831,84	429219,86	83,05	3		HAMMAS	1	0,8	50	Eläimen hammas.
6818834,02	429218,70	83,15	3		PALANUTTA LUUTA	1	1,9	51	
6818833,10	429218,75	83,13	3		PALANUTTA LUUTA	1	0,7	52	
6818832,39	429220,85	83,02	3		PALANUTTA LUUTA	1	0,9	53	
6818833,03	429220,80	83,04	3		PALANUTTA LUUTA	1	1,8	54	
6818832,17	429220,93	83,06	3		PALANUTTA LUUTA	1	1,5	55	
6818832,65	429220,89	83,06	3		LUUTA	1	0,7	56	Palamatonta. Ilmeisesti ihmisen kallostta.
6818832,89	429220,95	83,02	3		LUUTA	1	1	57	Palamatonta.
6818832,33	429218,79	83,14	3		KVARTSI	1	3,9		luontainen
6818831,17	429220,10	83,09	3		PALANUTTA LUUTA	1	1,5	58	
6818830,59	429219,84	83,11	3		KERAMIKKAA	1	3,5	59	rautakauden tyyppiä. Mustanharmaata. Hienojakoinen sekoi- te. Ulkopinta sileä. Mitat 23 x 22 x 5 mm.
6818832,53	429220,50	83,02	3		PALANUTTA LUUTA	1	<0,1	60	
6818830,51	429219,85	83,10	3		PALANUTTA LUUTA	1	<0,1	61	

6818830,70	429220,06	83,11	3		SAVIKIEKON KATKELMA	1	2,7	62	Kaarevaa ulkopintaa. Mitat: 27 x 10 mm.
6818833,85	429219,66	83,07	3		KERAMIKKAA	1	7,9	63	Rautakauden tyyppiä Karkea sekoite. Vaalealla (ulko-) pinnalla pyyhkimisen jälkiä. Tummasta tiilensekaisesta kerroksesta, kappale oli tiilessä kiinni.
6818832,43	429221,05	83,02	3		PALANUTTA LUUTA	1	0,4	64	
6818830,77	429220,12	83,10	3		PIITÄ	1	<0,1	65	
6818833,07	429220,70	83,01	3		PRONSSIESINEEN KATKELMA	1	2,6	66	Mitat: 13 x 7 mm.
6818832,16	429220,36	83,06	3	R4	LUUTA	1	3,5	67	mahdollisesti palamatonta.
6818832,23	429221,53	82,97	3		LUUTA	2	2,4	68	Palamatonta.
6818832,39	429219,08	83,09	3		METALLINEULA	1		69	Pituus 26 mm, paksuus 1 mm.
6818832,21	429218,93	83,12	3		LUUTA	1	0,6	70	palamatonta.
6818832,51	429219,59	83,07	3		KERAMIKKAA	1	2,7	71	Rautakauden tyyppiä. Hienojakoinen sekoite. Mitat: 28 x 18 x 6 mm.
6818832,58	429221,67	83,04	3		LUUTA	1	1,1	72	Palamatonta.
6818832,46	429221,84	83,06	3		PALANUTTA LUUTA	1	0,4	73	
6818832,31	429221,34	82,94	3		LUUTA	1	7,8	74	Palamatonta.
6818833,22	429220,90	83,02	3		LUUTA	1	0,3	75	Palamatonta.
6818833,24	429221,47	82,99	3		LUUTA	1	0,2	76	Palamatonta.
6818832,30	429221,89	83,01	3		LUUTA	1	2,3	77	Palamatonta.
6818833,20	429220,99	83,01	3		PALANUTTA LUUTA	1	<0,1	78	
6818832,72	429221,74	82,98	3		PALANUTTA LUUTA	1	<0,1	79	
6818833,74	429221,18	83,01	3		PALANUTTA LUUTA	1	0,3	80	
6818832,88	429219,28	83,08	3		PALANUTTA LUUTA	1	0,3	81	
6818833,21	429220,74	83,00	3		LUUTA	1	0,9	82	Palamatonta.
6818832,54	429219,86	83,04	3		KUONAA	1	1,1		
6818833,44	429219,14	83,07	3		METALLIESINE	1		83	Kaarevaa ohutta varrasta. Murtunut kahteen osaan.
6818831,75	429222,27	82,97	3		LUUTA	1	1	84	palamatonta.
6818832,24	429221,74	82,98	3		PALANUTTA LUUTA	1	<0,1	85	
6818832,25	429220,36	83,02	3	R4	PALANUTTA LUUTA	1	<0,1	86	
6818832,33	429219,14	83,07	3		LUUTA	1	1,1	87	palamatonta.
6818834,40	429219,54	83,06	3		LUUTA	1	0,5	88	palamatonta
6818831,66	429220,75	83,03	3		KERAMIKKAA	2	2,4	89	Palat sopivat yhteen. Runsaasti sekoitetta (hienoa hiekkaa). Mitat: 18 x 14 x 5 mm.
6818832,09	429222,12	83,02	3		LUUTA	1	20,4	90	Palamatonta. Ilmeises-

									ti ihmisen kallon katkelma.
6818833,37	429219,20	83,07	3		SAVITIIVISTETTÄ	1	5,7	91	Puunsyypainannetta yhdellä pinnalla.
6818833,64	429219,61	83,03	3		KERAMIKKAA	1	1,2	92	rautakauden tyyppiä.
6818833,24	429220,62	83,01	3		PALANUTTA LUUTA	1	<0,1	93	
6818833,24	429220,63	83,00	3		PALANUTTA LUUTA	1	<0,1	94	
6818831,76	429220,35	83,05	3		PALANUTTA LUUTA	1	<0,1	95	
6818832,53	429219,52	83,04	3		TASOLASIA	1	1,4	96	Yhdessä sivulla hienoa retusointia. Paksuus 2 mm
6818830,92	429221,87	83,24	3		PALANUTTA LUUTA	1	<0,1	97	
6818830,77	429221,79	83,22	3		KERAMIKKAA	2	0,1	98	siruja. rautakauden tyyppiä.
6818833,98	429220,27	83,06	3		KVARTSI	1	1,1	99	Iskosmainen kappale.
6818833,77	429220,20	83,06	3	R5	KERAMIKKAA	1	1,1	100	rautakauden tyyppi. Hieno sekoite. Yksi pinta tallella. Koko 14 x 10 mm.
6818831,55	429220,96	83,04	3	R1	KERAMIKKAA	1	0,5	101	Rautakauden tyyppiä.
6818833,34	429220,80	82,98	3		METALLIA	1	1,4	102	Epäsäännöllisen pisaramainen kappale.
6818831,60	429220,84	83,03	3	R1	RAUTANAULA	1	4,1	103	Pituus 45 mm, kanta suorakaiteen muotoinen 13 x 9 mm.
6818831,54	429221,55	83,07	3		PALANUTTA LUUTA	1	<0,1	104	
6818832,15	429219,23	83,03	3		LUUTA	1	1,9	105	Mahdollisesti sarvea. Tumma rapautuneiden kivien kerroksesta.
6818834,05	429219,93	82,90	3	R2A	LUUTA	1	1,4	106	palamatonta.
			4	R4	PALANUTTA LUUTA	1	0,1	107	Rakenteen 4 päältä, 4. krs. pinnalta sitä puhdistettaessa.
6818831,80	429221,55	83,01	4	R1	LUU	2	20,7	108	Palamatonta. Rakenteen 1 kivien alta.
6818833,14	429221,18	82,93	4		TASOLASIA	2	2,7	109	Toisessa kappaleessa retusoitua reunaa. Koko 25 x 23 mm, paksuus 2 mm. Toisessa kappaleessa ei retusointia, koko 20 x 10 mm, paksuus 2 mm.
6818833,22	429220,99	82,93	4		LUUTA	1	<0,1	110	palamatonta.
6818831,53	429221,07	83,03	4	R1	LUUTA	1	2,6	111	palamatonta.
6818831,82	429221,00	83,05	4		LUUTA	1	2,5	112	palamatonta.

6818831,72	429221,72	82,97	4		KUPARIPELTIÄ	1	0,6	113	Hieman kaareva, koko 15 x 10, paksuus 1 mm.
6818833,40	429220,41	83,01	4		TASOLASIA	2	1,9	114	Kappaleissa mahdollista resointia. paksuus 2 mm, koot: 21 x 17 mm, 20 x 18 mm
6818831,43	429220,60	83,02	4		KERAMIKKAA	1	0,5	115	Rautakauden tyyppiä.
6818831,60	429221,06	83,00	4	R1	TASOLASIA	1	1,8		Vaaleanvihertävää. paksuus 2 mm. Koko 30 x 18 mm. Rakenteen 1 alta.
6818831,84	429221,51	82,99	4	R1	PIITÄ	1	<0,1	116	Siru. Rakenteen 1 alta.
6818831,63	429219,82	83,01	5		KERAMIKKAA	1	3,5	117	Rautakauden tyyppiä. Koko 24 x 21 mm, paksuus 7 mm. Hienojakoinen sekoite.
6818832,95	429219,59	83,02	5		SAVITIIVISTETTÄ	1	14,8	118	Yhdellä pinnalla puunsyypainannetta. Kuonaantunut. Mitat: 47 x 25 x 15 mm.
6818833,61	429219,08	83,08	5		PIITÄ	1	0,5	119	Palanutta. Siru.
6818833,13	429219,53	83,00	5		METALLINEULAN KATKELMA	1	0,4	120	Pituus 19 mm, paksuus 1,5 mm.
6818833,18	429221,04	82,84	5		KERAMIKKAA	1	1,5	121	Rautakauden tyyppiä. Paksuus 5 mm, koko: 15 x 14 mm.
6818832,61	429221,63	82,86	5		KERAMIKKAA	1	1,1	122	Rautakauden tyyppiä. Koko 14 x 10 mm.
6818831,95	429220,46	83,01	5	R4	PALANUTTA LUUTA	1	2,1	124	Rakenteen 4 kivien välistä.
6818834,02	429219,29	83,05	5		PALANUTTA LUUTA	1	0,3	125	
6818833,68	429221,24	82,88	5		PIITÄ	1	1,3	126	Mahdollista tuluskvartsia. Vaaleanruskeaa. Koko 20 x 11 x 5 mm.
6818831,85	429220,58	82,99	5		PALANUTTA LUUTA	2	2,5	127	
6818831,88	429220,53	82,98	5	R4	PALANUTTA SAVEA	1	16,4	128	Kuonaantunutta. Koko 50 x 31 x 20 mm. Rakenteen 4 kivien ja puiden alta.
6818833,23	429219,89	82,98	5		PRONSSIESINEEN KATKELMA	1		129	Mahdollinen kulkuksen osa.
6818833,62	429219,76	82,96	5		KERAMIKKAA	1	2,5	130	Rautakauden tyyppiä. Osin rapautunut

									ja kuonaantunut. Mitat: 21 x 15 mm.
6818833,77	429218,99	83,00	5		PALANUTTA LUUTA	1	<0,1	131	
6818832,21	429220,57	82,99	5	R4	PALANUTTA LUUTA	1	2,2	132	
6818831,90	429220,55	82,98	5	R4	RAUTAESINEEN KAT- KELMA	1	7,3	133	Todennäköisesti naulan kantakatkel- ma. Pituus 24 mm, kanta 19 x 9 mm.
6818832,31	429220,39	83,00	5		PALANUTTA LUUTA	1	1,5	134	
6818830,87	429219,89	83,02	5		PALANUTTA LUUTA	1	0,5	135	
6818830,62	429219,98	83,00	5		KERAMIKKAA	1	1,9	136	Rautakauden tyyppiä. Hieno sekoite. Paksuus 5 mm, koko: 222 x 18 mm.
6818833,28	429220,10	82,94	5		SAVITIIVISTETTÄ	1	29,9	137	Yhdellä pinnalla puunsyypainanteita. Kuonaantunut. Mitat: 50 x 37 x 27 mm.
6818831,91	429220,27	83,04	5	R4	PALANUTTA LUUTA	1	0,9	138	
6818832,92	429220,07	83,00	5		LUUTA	1	1,9	139	Palamatonta
6818830,38	429219,87	83,01	5		PALANUTTA LUUTA	2	0,3	140	
6818831,25	429220,11	83,00	5		PALANUTTA LUUTA	1	0,5	141	
6818833,51	429220,14	82,94	5		LUUTA	1	1,4	142	Palamatonta.
6818830,65	429219,82	83,01	5		KERAMIKKAA	2	2,6	143	Rautakauden tyyppiä. Suuremmassa kappaleessa molemmat pinnat jäljellä. Mitat 25 x 20 mm, paksuus 5 mm. Hienojakoinen sekoite.
6818832,59	429219,72	82,99	5		PALANUTTA LUUTA	1	0,7	144	
6818832,14	429220,59	82,99	6	R4 JA R6	PALANUTTA LUUTA	2	1,3	145	
6818832,25	429221,93	82,90	6	R6	SAVITIIVISTETTÄ	1	6,4	146	Kuonaantunutta. Koko 40 x 21 x 17 mm. Rakenteen 6 vierestä.
6818832,01	429221,73	82,91	6	R6	RAUTAESINEEN KAT- KELMA	1	2	147	Ilmeisesti rautanau- lan kantakatkelma. Pituus 13 mm, kanta 10 x 6 mm. Rakenteen 6 hirsien välistä.
6818830,82	429221,82	83,20	6	R7	KERAMIKKAA	24	8,5	148	Rautakauden tyyppiä. Siruja. Vesi-seulottuja. Rakenteesta 7.
6818831,79	429221,58	82,89	6	R6	KERAMIKKAA	1	10,7	149	Lähinnä rautakauden tyyppiä Runsaasti

									hiekkasekoitetta. Mitat 32 x 24, pak- suus 9 mm. Raken- teen 6 hirren 1 ala- puolelta.
6818831,94	429221,57	82,90	6	R6	PALANUTTA LUUTA	1	0,5	150	Rakenteen 6 hirren alta.
6818834,09	429220,37	82,88	6		PALANUTTA LUUTA	1	0,4	151	
6818831,98	429220,17	82,95	6	R4 JA R6	SAVITIIVISTETTÄ	1	47	152	Puunsyypainanteita sekä mahdollinen oksapainanne. Savimassassa mah- dollisia kasvijään- nösten jälkiä. Hie- man kuonaantunut. Mitat: 53 x 52 x 22 mm. Rakenteiden 4 ja 6 länsipuolelta.
6818831,49	429220,43	82,96	6	R4	SAVITIIVISTETTÄ	1	3,7	153	Puunsyypainanteita kahdella pinnalla. Rakenteen 4 ja kallion välistä, lähel- tä pohjaa.
6818831,90	429222,00	82,77	6		PALANUTTA LUUTA	3	0,2	154	Vesiseulasta.
6818832,28	429220,46	82,96	6		PALANUTTA LUUTA	1	0,5	155	
6818831,80	429221,94	82,78	6		KERAMIKKAA	1	2	156	Rautakauden tyyppiä. Hienojakoinen sekoite. Mitat: 21 x 12 mm, paksuus 4 mm.
6818832,33	429221,65	82,81	7	R8	KERAMIKKAA	1	2,2	157	Rautakauden tyyppiä. Koko 25 x 21 mm. Vain toinen pinta ehjä. Raken- teen 8 vierestä.
6818832,34	429221,54	82,80	7		METALLIESINEEN KAT- KELMA	1	0,9	158	Mahdollisesti ongen- koulun katkelma. Pyöreää 2 mm paksua metallivar- rasta, pää taivutettu. Pituus 19 mm.
6818833,59	429220,11	82,87	7	R5	METALLINAPPI	1	1	159	Pyöreä, kovera, silmukallinen. Hal- kaisija 10 mm. Sil- mukan halkaisija 4 mm. Rakenteen 5 alta, läikstä.
6818833,57	429220,05	82,87	7	R5	KUONAANTUNUTTA TIILTÄ	1	39	160	Rakenteen 5 alta, läikstä.
6818833,81	429219,99	82,88	7		PALANUTTA LUUTA	1	3,6	161	Rakenteen 5 alta, läikstä.

6818832,27	429221,75	82,75	7		LUUTA	1	1,4	162	Palamatonta. Rakenteen 8 vierestä, hiilipitoisen maakerroksen alta.
6818832,01	429221,02	82,76	8	R6	KERAMIKKAA	2	12,6	163	Rautakauden tyyppiä. Luultavasti samasta astiasta. Ulkopinta punertava, sisäpinnoilla tummaa karstaa. Karkeahko sekoite. Koot: 27 x 23 mm ja 29 x 16 mm, paksuus 8 mm. Rakenteen 6 alta, noensekaisesta maakerroksesta.
6818832,23	429220,71	82,98	6		PALANUTTA LUUTA	1	5,5	164	Rakenteesta 4 ja 6.

TAULUKKO 4. Poistetut löydöt.

N	E	Z	Krs	rakenne	Laji	kpl	paino	Huomio
6818830,96	429219,71	83,23	1		TASOLASIA	1	0,8	paksuus 1 mm
6818830,41	429219,75	83,12	1		KUONAA	1	0,9	
6818831,97	429220,60	83,14	1		KUONAANTUNUTTA SAVEA	1	4,8	
6818833,13	429220,14	83,14	1		KUONAANTUNUTTA SAVEA	1	1,8	
6818831,55	429220,14	83,13	2		KUONAA	1	4,2	
6818831,16	429220,64	83,14	2		KUONAA	1	3,9	
6818833,78	429219,72	83,12	2		PALANUTTA SAVEA	1	4	
6818832,00	429220,49	83,09	2		KUONAA	1	9,2	
6818832,49	429219,21	83,16	2		KUONAA	1	8,7	
6818832,28	429219,79	83,11	2		KUONAA	1	2,6	
6818833,42	429219,22	83,15	2		SAVITIIVISTETTÄ	1	1,6	
6818832,94	429218,74	83,16	2		SAVITIIVISTETTÄ	1	4,6	Osin kuonaantunutta.
6818831,73	429219,45	83,12	2		KUONA	1	2,7	
6818831,89	429219,36	83,13	2		KUONA	1	5	
6818833,08	429221,61	83,03	3		KUONA	1	5,6	
6818832,04	429219,78	83,09	3		KUONA	1	2,7	
6818832,21	429219,87	83,09	3		KUONA	1	3,2	
6818833,84	429219,01	83,11	3		KUONAA	1	3,4	
6818833,90	429219,74	83,07	3		TASOLASIA	1	0,3	Hieman vihertävää. paksuus 1 mm
6818831,43	429219,87	83,07	3		KUONAA	1	13,6	
6818831,84	429222,09	83,08	3		TASOLASIA	1	2,2	paksuus 2 mm
6818831,95	429220,43	83,06	3		TASOLASIA	1	1,7	paksuus 1 mm
6818834,02	429219,87	83,04	3		TIILI	1	614,5	kuonaantunut
6818833,04	429219,02	83,11	3		TASOLASIA	2	0,6	Vihertävää. paksuus 1 mm
6818831,97	429219,51	83,07	3		TASOLASIA	1	<0,0	paksuus 1 mm
6818831,72	429220,29	83,06	3		RAUTANAULA	1	2	Kokonaispituus 29 mm. Kanta pyöreähkö, osin murtunut, halkaisija 12 mm, paksuus 1 mm.
6818832,39	429220,85	83,02	3		RAUTANAULAN KATKELMA	1	4,5	
6818832,06	429220,87	83,03	3		PALANUTTA SAVEA	1	4,5	
6818832,89	429219,60	83,12	3		PALANUTTA SAVEA	2	1,4	
6818830,68	429220,00	83,12	3		PALANUTTA SAVEA	1	1,3	
6818830,76	429219,82	83,11	3		PALANUTTA SAVEA	1	6,2	
6818832,81	429220,90	83,01	3		TASOLASIA	1	<0,1	Vaaleanvihertävää. paksuus 1 mm
6818834,26	429220,25	83,03	3		RAUTANAULA	1	6,2	Takonaula, Kokonaispituus 20 mm, varsi nelikulmainen, 5 x 5 mm, kanta suorakaiteen muotoinen - 20 x 22 mm.
6818831,13	429220,11	83,09	3		PALANUTTA SAVEA	2	2,3	
6818831,35	429220,05	83,07	3		KUONAA	1	7,7	
6818832,14	429220,74	83,03	3		KUONAA	1	4,6	
6818834,29	429219,40	83,11	3		KUONA	1	6,9	
6818830,78	429220,27	83,10	3		KUONA	1	<0,1	

6818832,56	429220,10	83,03	3		KUONA	1	6,1	
6818832,34	429219,97	83,04	3		KUONA	1	<0,1	
6818833,73	429219,65	83,05	3		PALANUTTA SAVEA	1	11,5	
6818830,78	429219,94	83,10	3		PALANUTTA SAVEA	1	2,6	
6818832,67	429221,00	82,97	3		KUONAA	1	2,9	
6818832,72	429221,05	82,96	3		PALANUTTA SAVEA	1	3,2	Kuonaantunutta palanutta savea.
6818832,46	429220,12	83,04	3		FAJANSSIA	1	<0,1	Valkoista, ei koristelua. Sekoittuneesta kerroksesta, jossa tiiltä ja laastia tumman maan rajalla.
6818832,90	429219,58	83,10	3		PALANUTTA SAVEA	1	1,1	
6818832,20	429221,35	83,04	3		PALANUTTA SAVEA	1	3,7	
6818832,26	429221,62	82,98	3		TASOLASIA	1	1,4	paksuus 2 mm
6818832,38	429219,39	83,06	3		LIUSKETTA	1	23,4	Pehmeähköä kiillepitoista liusketta. Hyvin epävarmoja työstön / käytön jälkiä kärjessä ja kannassa.
6818832,15	429219,04	83,11	3		PALANUTTA SAVEA	1	0,5	
6818832,00	429219,26	83,08	3		PALANUTTA SAVEA	1	9,8	
6818832,94	429219,54	83,08	3		SAVITIIVISTETTÄ	1	0,8	Osin kuonaantunutta.
6818832,84	429221,48	82,96	3		RAUTAESINEEN KATKELMA	1	8,8	Täysin ruostunut, epämääräinen.
6818832,54	429219,86	83,04	3		KUONAA	1	1,1	
6818831,87	429220,73	83,02	3		RAUTANAULAN KATKELMA	1	3	Varsikatkelma. Pituus 27 mm.
6818831,26	429220,59	83,05	3		RAUTAESINEEN KATKELMA	1	4,4	Täysin ruostunut, epämääräinen.
6818831,76	429221,96	83,13	3		PALANUTTA SAVEA	1	8,5	Kuonaantunutta.
6818833,33	429220,80	83,00	3		KUONAA	1	0,7	Lasimaista, läpinäkymätöntä, tummanruskeaa. paksuus 2 mm
6818833,24	429221,57	83,00	3		KUONAA	1	41,1	
6818833,20	429219,09	83,10	3		PALANUTTA SAVEA	1	4,7	
6818833,33	429219,52	83,04	3		SAVITIIVISTETTÄ	1	1,4	
6818833,72	429221,30	82,99	3		SAVITIIVISTETTÄ	1	1,6	kuonaantunutta.
6818830,85	429221,68	83,24	3		PALANUTTA SAVEA	1	3,7	
6818829,97	429220,44	83,24	3		PALANUTTA SAVEA	1	0,3	
6818833,46	429220,23	82,98	3	R5	TIILEN KAPPALE	1	213,6	Katkennut ja haljennut. Hyvin poltettua, tummanpunaista, karkea sekoite.
6818830,79	429221,64	83,24	3		PALANUTTA SAVEA	1	2,3	
6818831,57	429221,08	83,07	3	R1	KUONAA	1	6,1	
6818831,72	429220,91	83,03	3	R1	PALANUTTA SAVEA	1	3,4	
6818832,62	429221,56	82,93	3		RAUTAESINEEN KATKELMA	1	3,8	Rautavarrasta, mahdollisesti naulan katkelma. Pituus 28 mm. Sekoittuneesta kerroksesta.
6818832,72	429218,88	83,08	3		KUONAA	1	2,5	
6818832,37	429219,18	83,04	3		RAUTAESINEEN KATKELMA	1	4,3	rautavarrasta - tod.näk. Rautanaulan katkelma.
6818831,70	429221,06	83,07	3	R1	KUONAA	1	6	
6818832,55	429219,58	83,05	3		PALANUTTA SAVEA	1	1,9	
6818832,45	429218,91	83,05	3		RAUTAESINEEN	1	2,4	täysin ruostunut, epämääräinen.

					KATKELMA			
6818832,89	429219,03	83,07	3		PALANUTTA SAVEA	1	3,3	
6818832,86	429219,06	83,04	3		KVARTSI	1	5,6	Epämääräinen.
6818834,05	429219,93	82,90	3	R2A	PALANUTTA SAVEA	1	1,1	
6818834,59	429220,10	82,99	3		RAUTAVARRASTA	1	4	taipunut kappale. Varren poikkileikkaus pyöreä, kärkeä kohti latteneva ja suippeneva. Pituus 25 mm, poikkileikkaus 6 mm.
6818834,53	429219,94	82,97	3		PALANUTTA SAVEA	1	2,1	
6818833,18	429221,42	82,94	3		TASOLASIA	1	0,3	Vihertävää. Koko 10 x 8 mm, paksuus 2 mm. Purettujen kivien alta.
6818832,83	429221,62	82,90	3		RAUTAVARRASTA	1	5,8	Hyvin loivan S:n mallinen kappale. Pituus 47 mm. Leveys 6 mm, paksuus 3-3 mm.
6818833,60	429221,14	82,97	3	R2A	KUONAA	1	5,9	
6818831,66	429221,59	83,06	3	R1	TASOLASIA	1	0,7	Osin palanutta / sekundaarisesti sulanutta. paksuus 2 mm
6818831,80	429221,49	83,00	4	R1	TASOLASIA	1	0,5	Koko 15 x 14 mm, paksuus 2 mm. Rakenne 1 ison kiven alta.
6818831,86	429221,30	82,97	4		RAUTANAULAN KATKELMA	1	6	Pituus 20 mm, varsi nelikulmainen, 4 x 4 mm, kanta 18 x 17 mm.
6818832,60	429221,36	82,92	4		KUONAA	1	3,3	
6818831,60	429221,06	83,00	4	R1	TASOLASIA	1	1,8	Vaaleanvihertävää. paksuus 2 mm. Koko 30 x 18 mm. Rakenteen 1 alta.
6818831,59	429221,04	82,99	4		KIILLETTÄ	1	<0,1	Muskoviittia. Koko 13 x 12 mm, paksuus 1 mm. Rakenteen 1 alta.
6818831,67	429221,70	82,96	5		KUONAA	1	1,3	Lasimaista, läpinäkymätöntä, ruskeaa. Koko 23 x 20 mm, paksuus 3 mm.
6818831,68	429219,95	83,02	5		PALANUTTA SAVEA	1	2,2	
6818832,47	429219,27	83,02	5		PALANUTTA SAVEA	1	3,3	
6818832,53	429219,30	83,01	5		PALANUTTA SAVEA	1	2,5	
6818832,60	429219,51	83,02	5		PALANUTTA SAVEA	1	2,3	
6818833,36	429219,10	83,05	5		KUONAA	1	3	
6818833,54	429219,09	83,06	5		PALANUTTA SAVEA	1	1,7	
6818833,43	429219,09	83,07	5		RAUTAESINEEN KATKELMA	1	1,4	Epämääräinen siru.
6818833,47	429221,34	82,89	5		PALANUTTA SAVEA	1	4,1	
6818830,74	429219,82	83,05	5		PALANUTTA SAVEA	1	2,6	
6818833,70	429219,31	82,99	5		PALANUTTA SAVEA	1	1,3	
6818832,01	429220,46	83,01	5	R4	KUONAA	1	0,6	
6818833,22	429220,70	82,96	5		KUONAA	1	0,7	
6818832,73	429219,75	82,99	5		KUONAA	1	1,1	
6818830,52	429219,77	83,03	5		PALANUTTA SAVEA	1	2,4	
6818832,93	429219,98	83,00	5		TASOLASIA	1	0,4	Vaaleanvihertävää. paksuus 1 mm, koko 30 x 12 mm.
6818832,93	429220,17	82,98	5		SAVITIIVISTETTÄ	1	2,2	
6818830,53	429219,95	83,01	5		KUONAA	1	3	

6818832,73	429220,98	82,90	5		PALANUTTA SAVEA	1	12,9	
6818833,14	429219,84	82,96	5		PALANUTTA SAVEA	1	7	
6818832,51	429219,94	82,97	6	R4	RAUTAESINEEN KATKELMA	1	0,9	Kaareva nelikulmainen rautavar- ras - tn. Naulan katkelma. Raken- teen 4 alta.
6818832,60	429219,88	82,96	6	R4	PALANUTTA SAVEA	1	2,8	Rakenteen 4 alta.
6818832,74	429221,59	82,85	6		POISTETAAN	1	0,7	POISTETAAN
6818833,97	429219,62	83,00	6		PALANUTTA SAVEA	1	3,8	Rakenteen R2A vierestä.
6818832,74	429220,21	82,95	6		PALANUTTA SAVEA	1	1,8	
6818832,78	429220,57	82,92	6		PALANUTTA SAVEA	1	1	Kuonaantunutta.
6818832,90	429220,62	82,89	6		PALANUTTA SAVEA	1	4,2	Kuonaantunutta.
6818833,12	429221,45	82,85	6		SAVITIIVISTETTÄ	1	2,5	Kuonaantunutta.
6818833,44	429221,39	82,89	6		SAVITIIVISTETTÄ	1	3,6	
6818831,80	429219,73	82,99	6		SAVITIIVISTETTÄ	1	7,5	Kuonaantunutta. Pienellä pinnalla puunsiippainanteita.
6818830,82	429221,82	83,20	6		KERAMIKKAA			yhdistetty ylempään!
6818830,80	429221,73	83,19	6		PALANUTTA SAVEA	1	1,1	
6818832,16	429221,77	82,91	6	R6	RAUTAVARRASTA	1	0,6	Ohutta. Pituus 11 mm, paksuus 3 x 1,5 mm. Rakenteen 6 hirren alta.
6818831,67	429221,90	82,93	6	R6	RAUTAESINEEN KATKELMA	1	3,7	epämääräinen, täysin ruostunut. Rakenteen 6 hirren ja kallion välistä.
6818831,91	429222,05	82,83	6	R6	KUONAA	1	0,8	Rakenteen 6 hirren alta.
6818831,80	429221,60	82,91	6	R6	PALANUTTA SAVEA	1	1,5	Rakenteen 6 hirren 1 alapuolelta.
6818832,38	429221,78	82,85	6		SAVITIIVISTETTÄ	1	9,8	Yhdellä pinnalla puunsiippainan- netta.
6818831,88	429220,87	82,92	6	R6	PALANUTTA SAVEA	1	6,9	Osin kuonaantunutta. Rakenteen 6 alta.
6818831,66	429221,32	82,93	6		PALANUTTA SAVEA	1	4,6	
6818831,87	429221,37	82,91	6		PALANUTTA SAVEA	1	3,8	
6818832,17	429221,24	82,86	6		PALANUTTA SAVEA	1	4,7	
6818832,70	429220,39	82,91	6		KVARTSI	1	0,7	Epämääräinen.
6818831,71	429221,70	82,89	6		PALANUTTA SAVEA	1	22,5	
6818832,71	429220,95	82,88	6		PALANUTTA SAVEA	1	3,3	

Näytteet

TAULUKKO 5. Analysoitavat näytteet.

Näyte nro	N	E	Z	Taso	Krs	Konteksti	Laji	paino	Huomio
1	6818832,10	429221,22	82,89		6	R6, hirren alta	Maanäyte 4	>500	Ø n. 15 cm alalta, n. 5 cm paksuudelta.
2	6818832,42	429221,45	82,69		8	R8:n vierestä.	Maanäyte 6	>500	Ø n. 15 cm alalta, n. 10 cm paksuudelta.
3	6818833,05	429219,08	82,96	7		Pohjamaan tummasta raidasta.	Maanäyte 5	>500	
4	6818834,16	429219,75	83,01		6	R2A, pilarin sisältä	Ajoitusnäyte 5	53,6	Laastia. C14-analyysiin!
5	6818831,96	429220,37	83,01		5	R4, kiveyksen päältä ja välistä	Ajoitusnäyte 1	19,10	Hiiltynyttä puuta.
6	6818831,86	429221,82	82,93		5	R6, hirren alapinnasta	Ajoitusnäyte 2	17,80	Puuta.
7	6818832,29	429221,55	82,78		7	R8:sta, R6:n alapuolelta	Ajoitusnäyte 6	2,4	Puuta.

TAULUKKO 6. Poistetut näytteet.

N	E	Z	Taso	Krs	Konteksti	Laji	paino	Huomio
6818832,60	429219,72	83,04		3	Savensekainen tumma maa		0,40	
6818831,74	429221,18	83,05		4	R1, hirsisalvos	PUUNÄYTE	117,70	
6818831,02	429220,10	82,97	5			MAANÄYTE 1		Ø 20-30 cm alalta, n. 5 cm paksuudelta.
6818832,23	429220,71	82,98		6	R4 ja R6	AJOITUSNÄYTE 3	5,5	Palanutta luuta.
6818834,19	429219,94	82,81		6	R2A:n juurelta	AJOITUSNÄYTE 4	29	Laastia.
6818834,14	429219,79	82,93		6	R2A:n sisältä	TIILI	>500	
6818834,11	429219,75	82,78		6	R2A, pohjimmaisten kivien päältä	MAANÄYTE 2	>500	Ø n. 15 cm alalta, n. 10 cm paksuudelta.
6818834,30	429219,72	83,09 - 82,97			R2A:n kivi.	KALKKIKIVI	>500	
6818832,01	429220,73	82,93		6	R6, hirsien alta	MAANÄYTE 3	>500	N. 20 x 20 cm alalta, n. 5 cm paksuudelta